

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання річного плану діяльності
Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної
правової допомоги
на 2023 рік у II кварталі

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками:	2
[1.1.] Забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги.....	2
[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД	72
[1.3.] Децентралізація системи БПД.....	73

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

[1.1.] Забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги

11 квітня у приміщенні дитячої бібліотеки проведено інтегрований урок з мінної безпеки. Захід проводився за участі юристів Смілянського місцевого центру з надання БВПД та представників телекомпанії «Сміла ТВ». На інтегрований урок завітали активні відвідувачі дитячої книгозбірні, учні 3-Б класу школи № 3 - колегіум разом з класним керівником Ольгою Бурською та шкільним бібліотекарем Аллою Гончаренко.

Пізнавальну зустріч для колегіантів провела начальник відділу безоплатної правової допомоги Наталія Мамонова та помічник юриста сектору «Смілянське бюро правової допомоги» Таїсія Коберник.

Урок із мінної безпеки був насичений цікавими завданнями, інтерактивними іграми, пізнавальними мультиками та інформаційними відеоматеріалами. Під час заходу пані Наталія пояснила дітям, як відрізнити вибухонебезпечні предмети, де вони можуть бути приховані, які знаки попереджають про них, а також, які правила безпечної поведінки потрібно знати та дотримуватись, якщо помітили вибухонебезпечні предмети.

В свою чергу третьокласники активно давали відповіді на питання пані Наталії та підготували малюнки, у яких зобразили правила поведінки з вибухонебезпечними предметами. Цей захід нагадав дітям про найголовніші правила - правила безпечної поведінки!

03 травня 2023 року, на запрошення класного керівника та адміністрації НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 3- колегіум» Смілянської міської ради Черкаської області, заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталія Мамонова та головний юрист відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної

вторинної правової допомоги Юлія Дякун провели тематичний урок – гру для учнів 5го класу на тему «Права дітей».

Під час заходу роз'яснили про їх права та обов'язки, а також вони стали учасниками тематичного судового засідання і за допомогою казкових героїв зрозуміли, як саме порушуються права дитини та як цьому запобігти.

У підсумку провели вікторину, самі активні учні отримали значки БВПД. Усім присутнім роздали інформаційні буклети «Твої права – твій надійний захист», в яких зазначені правові орієнтири для кожної дитини, правовий паспорт дитини. Також дітям наголосили, що в разі необхідності, вони завжди можуть звернутись до Смілянського місцевого центру з надання БВПД або до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

Під час війни порушуються права дитини: право на життя, право бути з сім'єю і громадою, право на здоров'я, право на розвиток особистості, а також право на турботу і захист. Порушені права дітей мають бути відновлені та захищені з допомогою як національних, так і міжнародних інституцій.

Система безоплатної правової допомоги в Україні є однією із державних інституцій, які стоять на варті прав та інтересів дітей.

Діти – майбутнє нашої держави, яке формується в сьогоденні. Міжнародний день захисту дітей – яскраве уособлення необхідності дотримання і захисту прав дітей на життя, на свободу думки і релігії, на освіту, відпочинок і дозвілля, на захист від фізичного і психологічного насильства, на захист від експлуатації дитячої праці – як необхідних умов для формування гуманного і справедливого суспільства. Права дитини – це певні спеціальні можливості, які необхідні людині віком до 18 років для існування і досягнення зрілості.

У Конвенції зазначено, що права, передбачені нею, забезпечуються за кожною дитиною, без будь-якої дискримінації незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я і народження дитини, її батьків або яких-небудь інших обставин.

Законодавство України про охорону дитинства ґрунтується на Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і складається із Закону України «Про охорону дитинства», а також інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері.

З нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей **01 червня 2023 року** провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол привітала маленьких смілян та їхніх батьків зі святом, нагадала про правову допомогу, яку можна отримати в місцевому центрі та бюро, а також презентувала малечі паспорт прав дитини, у якому зазначені як права, так і обов'язки дітей.

14 квітня помічником юриста сектору «Смілянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Таїсією Коберник в приміщенні Смілянської міської центральної бібліотеки ім. Олени Журливої для учнів 9 класу Навчально-виховного комплексу «Ліцей — загальноосвітня школа I-III ст. «Лідер», проведено захід на тему «Інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту».

Під час заходу учням донесено інформацію що робити, якщо знайшли підозрілий предмет, про види вибухонебезпечних пристроїв, як вони виглядають та їх вплив на людину. Також помічник юриста розповіла яку небезпеку несуть міни та вибухонебезпечні залишки війни та наголосила, що необережне поводження із цими предметами (спроби взяти до рук чи перенести, розібрати, здійснити будь який механічний вплив, тощо) може призвести до смерті або до значної шкоди здоров'ю та каліцтва людини чи, навіть групи людей. Більшість мін встановлюються приховано, виявити їх майже не можливо, зазвичай їх ретельно маскують, вони можуть мати вигляд каменя, кулі, коробки чи ананасу, окрім маскуванню, міни чи розтяжки інших вибухонебезпечних пристроїв можуть бути прикріплені до інших об'єктів, наприклад, до іграшок, солодощів і т.д.

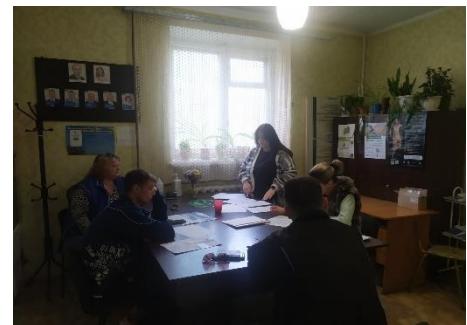
04 травня 2023 року провідним фахівцем із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Сокол спільно з заступником начальника Черкаського районного відділу № 3 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області Юрієм Шамрай, з метою національно-патріотичного виховання на тему: «Ми українці», проведено виховну годину для підоблікових Черкаського районного відділу № 3 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області.

Метою виховної години є виховання:

- почуття гордості й приналежності до незламного українського народу, який героїчно боронить власну державу, і як наслідок – готовності до посильної участі у справі захисту суверенітету України та відновлення її територіальної цілісності, долучення до волонтерського руху, допомога армії;
- глибокої пошани до загиблих героїв і вшанування їх світлої пам'яті; поваги до Збройних сил України й усіх причетних до справи захисту нашої Вітчизни і вдячності їм;
- співчуття до людей, скалічених війною, до родичів тих, хто загинув на війні, тих, хто втратив житло або був змушений його покинути;
- стійкості до впливів пропаганди країни – агресора.

Засудженим доведено, що потрібно виховувати повагу і інтерес до минулого нашого народу, розуміння своєї причетності до всіх подій, які відбуваються в Україні, формувати ціннісне ставлення до держави, суспільства, мови, сім'ї, самого себе, національну свідомість майбутніх будівників суверенної Української держави, мотивовано до розширення використання Державної мови України у побуті, засудженим посилено почуття патріотизму, національної гідності, любові до рідного краю.

Наприкінці із засудженими проведено профілактичну бесіду про недопущення скоєння ними нових повторних злочинів у майбутньому. Також, присутніх проінформовано про безоплатну правову допомогу, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, наголошено, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

05 червня 2023 року провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з

надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол провела лекцію для підоблікових Черкаського районного відділу № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

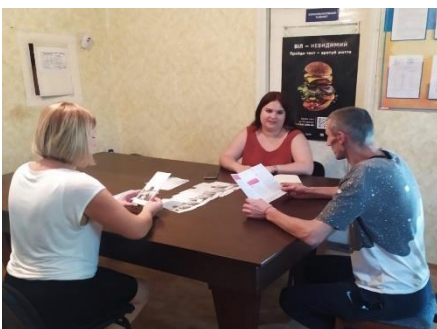
Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- захист;
- здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складення документів процесуального характеру.

Категорії осіб, що мають право на такий вид допомоги, визначені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Насамперед, це малозабезпечені особи та особи з інвалідністю, дохід яких не перевищує встановлену межу, ветерани війни та інші особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», внутрішньо переміщені особи, діти, особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі та інші категорії, визначені у Законі України «Про безоплатну правову допомогу».

Також, під заходу роз'яснено, про порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

14 квітня помічник юриста сектору «Смілянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Таїсія Коберник в приміщенні Відділ обслуговування громадян № 7 (сервісний центр) ГУ ПФУ в Черкаській області організувала засідання круглого столу за участі начальника відділу Олександра Ціперка та головних спеціалістів, на тему: «Забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Учасники круглого столу обговорили проблемні питання щодо працевлаштування та процесу реалізації права на працю осіб з інвалідністю та трудові права, якими вони наділені. Так, відповідно до ч. 3 ст. 26 Кодексу законів про працю України, при прийомі на роботу не встановлюються випробування

для працівників з інвалідністю, направлених на роботу відповідно до рекомендації медико-соціальної експертизи.

Також, серед гарантій, що надаються працівникам з інвалідністю, можна виділити наступні:

1) інвалідність є поважною причиною для розірвання трудового договору, укладеного на визначений строк (ч. 1 ст. 39 КЗпП України). У цьому випадку роботодавець повинен розірвати трудовий договір у строк, про який просить працівник;

2) при скороченні чисельності або штату переважне право на залишення на роботі при рівних умовах продуктивності праці та кваліфікації надається інвалідам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (п. 5 ч. 2 ст. 42 КЗпП України);

3) залучення до роботи в нічний час та до надурочних можливе лише за згодою особи і за умови, що це не суперечить медичним рекомендаціям (ч. 2 ст. 55, ч. 4 ст. 63 КЗпП України, ч. 3 ст. 12 Закону України «Про охорону праці»);

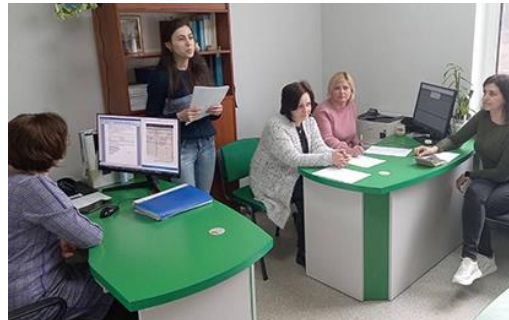
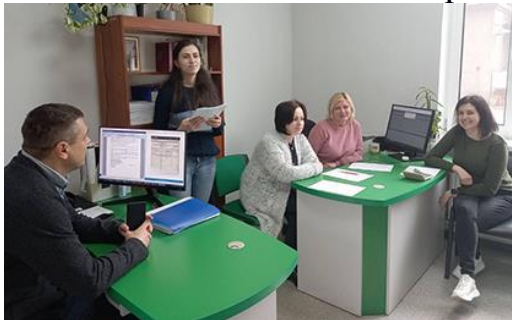
4) переведення на легшу роботу може відбуватися за бажанням особи з інвалідністю, роботодавець може перевести його на легшу роботу у відповідності з медичним висновком тимчасово або без обмеження строку. При цьому за працівником, переведеним на легшу роботу, протягом 2 тижнів з дня переведення зберігатиметься попередня середня заробітна плата. У деяких передбачених законодавством випадках на весь час виконання нижче оплачуваної роботи може зберігатися попередня середня заробітна плата працівника або надаватися матеріальне забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням (ст. 170 КЗпП України). Також на весь час переведення може надаватися забезпечення за рахунок Фонду соціального страхування (п. 6 ч. 1 ст. 22 Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»);

5) роботодавець зобов'язаний організувати навчання, перекваліфікацію і працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до медичних рекомендацій у випадках, передбачених законодавством (ст. 172 КЗпП України). Необхідність у перепідготовці (перекваліфікації) може виникнути, наприклад, при переведенні на іншу, легшу роботу (див. вище).

Окрім цього, відповідно до ст. 18-1 Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», особа з інвалідністю, яка не досягла пенсійного віку, не працює, але бажає працювати, має право бути зареєстрованою у державній службі зайнятості як безробітна. Рішення про визнання особи з інвалідністю безробітною і взяття її на облік для працевлаштування приймається центром зайнятості за місцем проживання особи з інвалідністю на підставі поданих рекомендації медико-соціальної експертної комісії та інших передбачених законодавством документів.

Наприкінці заходу помічник юриста розповіла про систему безоплатної правової допомоги, роз'яснила порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, роздала друковані інформаційні матеріали безоплатної правової допомоги та наголосила, що в разі виникнення запитань або

необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

08 травня 2023 року у приміщенні Черкаського районного відділу № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол взяла участь в засіданні круглого столу, щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

01 червня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела семінар для відвідувачів Кам'янського ліцею № 1 на тему: «Захист прав дітей в Україні».

Права людини починаються з прав дитини – це загальноприйнята норма в Європейському Союзі, яку визнає і Україна. Захист прав дитини є одним із найважливіших пріоритетів у нашій державі, адже ставлення до дітей, рівень їхньої безпеки та захищеності у державі, стан їхнього всебічного розвитку є одним із показників цивілізованості та гуманності суспільства.

Кожен член суспільства має права. Оскільки дитина є повноцінним членом суспільства, вона також має свої права, деякі особливості реалізації яких обумовлені виключно тим фактом, що її фізична та розумова незрілість потребує спеціальної охорони і піклування, включаючи належний правовий захист. Україна у 1991 році приєдналася до Конвенції про права дитини, яка була прийнята 20 листопада 1989 року і таким чином взяла на себе зобов'язання впроваджувати на національному рівні забезпечення та захист прав дитини. Повноцінний та дієвий захист прав дитини є обов'язком держави.

Права дитини – це певні спеціальні можливості, які необхідні людині віком до 18 років для існування і досягнення зрілості

У Конвенції зазначено, що права, передбачені нею, забезпечуються за кожною дитиною, без будь-якої дискримінації незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я і народження дитини, її батьків або яких-небудь інших обставин.

Законодавство України про охорону дитинства ґрунтується на Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і складається із Закону України «Про охорону дитинства», а також інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері.

4 квітня відзначається Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в розмінуванні, з цієї нагоди **6 квітня** головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник у приміщенні Звенигородського районного сектора № 1 філії ДУ «Центр пробації» для суб'єктів пробації провела бесіду на тему: «Інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту».

Головний юрист розповіла, що на сьогодні заміновано не менше 30% території України, а це – понад 174 тисячі квадратних кілометрів. За підрахунками експертів на повне розмінування української території після завершення війни підуть десятки років. За умови, якщо цей процес рухатиметься систематично. ДСНС за час повномасштабних бойових дій вже вдалося вилучити майже 338 тисяч вибухонебезпечних предметів і майже три тонни вибухівки.

Під час заходу обговорено:

яку небезпеку та ризики для життя цивільних мешканців несе замінування; небезпечні зони;

що робити, якщо знайшли підозрілий предмет;

як діяти, якщо опинилися в авто на мінному полі.

Також, всі бажаючі отримали друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

03 травня 2023 року у м. Городище Черкаської області, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено вуличне інформування громадян міста на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу з громадянами міста обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у

випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **01 червня 2023 року** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро здійснив виїзний прийом громадян Лебедівського старостинського округу Кам'янської міської ради. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід щодо земельних правовідносин, а також надано консультації жителям громади з актуальних питань земельного, соціального та житлового права зокрема щодо реєстрації права власності на земельну ділянку, приватизація земельної ділянки під житловим будинком, компенсація за зруйноване житло під час війни та інших питань. По закінченню заходу поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактами бюро.

4 квітня завідувач сектору «Корсунь – Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Олег Кривошия провів правопросвітницький захід з начальником Черкаського районного сектору № 1 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області Вікторією Мороз, провідним інспектором Черкаського РС № 1 Анастасією Горбенко та фахівцем II категорії Черкаського районного сектору № 2 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області Тетяною Іваненко на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх». Під час заходу присутні обговорили основні положення Програми відновлення для неповнолітніх, її ефективність в сучасних умовах та засади застосування, а саме:

- наявність потерпілої сторони — фізичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;
- вчинення неповнолітнім вперше кримінального проступку або нетяжкого злочину;
- визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;
- згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі відновлення.

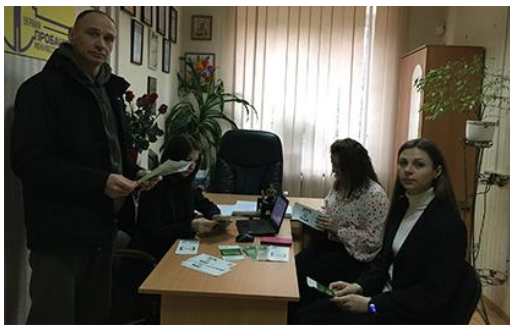
Особливу увагу учасники заходу надали механізму реалізації Програми, який відбувається так:

- прокурор інформує сторони кримінального провадження про можливість участі у Програмі відновлення та за згодою сторін направляє інформацію до регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для надання можливості сторонам кримінального провадження дійти згоди;
- Регіональний центр надання БВПД призначає спеціально навченого посередника з числа адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, а також організовує проведення зустрічей між сторонами та посередником;
- посередники проводять зустрічі зі сторонами для обговорення ситуації, що склалася, та врегулювання конфлікту, роз'яснюють сторонам наслідки участі у Програмі, надають їм можливість дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми.

У разі досягнення згоди в процедурі медіації між сторонами кримінального провадження, укладається відповідна угода про застосування Програми. З урахуванням виду та розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, сторони констатують, що на час укладання угоди неповнолітній зобов'язується вжити заходів щодо повного відшкодування завданої шкоди та брати участь у рекомендованих органом пробації, іншими установами та організаціями заходах ресоціалізації. Такі заходи тривають від одного до чотирьох місяців. Участь у програмі відновлення враховуються під час прийняття судом рішення про наявність підстав для звільнення від кримінальної відповідальності.

Програма відновлення для неповнолітніх ґрунтується на відновному підході у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої та середньої тяжкості, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень особами з метою виправлення заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх

з кримінального процесу з обов'язковим вжиттям заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним злочинам.

03 травня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник спільно з Звенигородським РВ ДРАЦС організовано засідання круглого столу за участі провідного спеціаліста Звенигородського РВ ДРАЦС Альони Караван на тему: «Державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами під час воєнного стану».

Під час заходу, юрист розповіла, що допомога, якщо звернення за нею надійшло не пізніше шести місяців з дня закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, виплачується жінкам за весь період відпустки, тривалість якої становить 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ускладнених пологів або народження двох чи більше дітей - 70 календарних днів) після пологів.

З нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей, **01 червня 2023 року** головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова за участі Бібліотеки для дітей Публічної бібліотеки Корсунь-Шевченківської міської ради провела круглий стіл з учнями Корсунь-Шевченківської ЗОШ №1 на тему «Захист прав дітей в Україні». Під час заходу з дітьми була проведена бесіда про права дітей, обов'язки, а також про безпечну поведінку в суспільному середовищі та на природі під час літніх канікул. З дітьми проведено ігри на правову тематику, правовий квест з розмальовками системи безоплатної допомоги.

Захист прав дітей – один з пріоритетів у нашій державі. Забезпечення належного рівня безпеки та захищеності дітей, їх всебічного розвитку наразі є

важливим завданням для всіх, зокрема державних органів та установ, органів місцевого самоврядування, а також громадських організацій і благодійних фондів. Наразі, діти мають право на усі послуги від системи безоплатної правової допомоги. Це право гарантується ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Консультації і роз'яснення щодо своїх прав та їх захисту дитина може отримати самостійно. Інші види послуг, як-от здійснення представництва інтересів в судах, інших державних органах тощо, надаються дитині через її законного представника — батьків чи осіб, що їх замінюють.

З метою інформування учнівської молоді щодо програми «Відновне правосуддя для неповнолітніх», **4 квітня** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів виховну годину на відповідну тему для учнів Кам'янської ЗСШ I-III ступенів № 2 з поглибленим вивченням окремих предметів.

Під час виховної години учнів проінформовано, що відновне правосуддя являє собою сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Він враховує баланс інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника.

Програма застосовується у випадках вчинення неповнолітніми нетяжких злочинів та кримінальних проступків та застосовується за чотирьох умов: наявність потерпілої сторони; неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин; визнання ним факту вчинення кримінального правопорушення; неповнолітній і потерпілий погодились на участь у Програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

Воєнний стан продовжено, однак соціальна підтримка державою майбутніх батьків триває та зазнала певних змін у цей нелегкий час. Під час воєнного стану ті працівники, чий роботодавець не зміг опрацювати лікарняний та подати за ним заяву-розрахунок, можуть звернутись до Фонду соціального страхування України і отримати напряму від нього виплату «лікарняних» або допомоги по вагітності та пологах. Через воєнні дії можуть скластись різні обставини. Підприємство могло зупинити роботу або не мати зв'язку і не опрацювати лікарняний працівника, працівник міг переміститись до безпечного місця, не мати зв'язку з роботодавцем та різні інші випадки. Тому на час воєнного стану державою забезпечено можливість працівнику самостійно звернутись в будь-якому куточку України до відділень Фонду соціального страхування України і отримати виплати за листками тимчасової непрацездатності та допомогу по вагітності і пологах.

Система безоплатної правової допомоги не лишається осторонь цього актуального питання і тому для більшої поінформованості населення **03 травня 2023 року** головним юристом «Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксаною Курчатовою для жителів та гостей Корсунь-Шевченківської громади проведено вуличне інформування на тему «Державна допомога у зв'язку з вагітністю і пологами під час воєнного стану». Під час заходу з жителями громади обговорено такі питання: куди звернутись працівнику для отримання виплат у зв'язку з вагітністю та пологами, які види державних допомог нараховуються напряму, перелік документів, які необхідні для призначення таких виплат.

Для того, щоб під час воєнного стану отримати виплати у випадках, коли роботодавець не зміг опрацювати лікарняний та подати за ним заяву-розрахунок, застраховані особи можуть звернутись до будь-якого зручного відділення Фонду соціального страхування України за місцем тимчасового перебування внаслідок переміщення через бойові дії, за місцем реєстрації або в іншому зручному місці.

Напряму працівнику можуть бути нараховані:

- допомога по вагітності та пологах,
- допомога по тимчасовій втраті працездатності,

Кошти Фонд соціального страхування перерахує на спеціально відкритий для працівника поточний рахунок або особисту банківську картку.

Для призначення виплати застраховані особи повинні мати при собі паперовий листок непрацездатності або е-лікарняний.

Також варто підготувати копії таких документів:

- першої-четвертої, одинадцятої-шістнадцятої сторінок паспорта або сторінки з відповідною інформацією іншого документа, що посвідчує особу;
- довідки про присвоєння РНОКПП (індивідуального податкового номера).

За наявності також подаються інші документи, передбачені у порядку надання відповідних видів матеріального забезпечення. Важливо: довідка про взяття на облік як внутрішньо переміщеної особи в цьому випадку не вимагається.

Допомога надається безпосередньо робочим органом виконавчої дирекції Фонду під час воєнного стану у випадках, якщо роботодавець не подав заяву-розрахунок за вашим листком непрацездатності. Цей факт перевіряється, отже, подвійні виплати на один і той же лікарняний неможливі.

01 червня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід з гуртківцями в КЗ «Шполянський центр дитячої та юнацької творчості та учнівської молоді» на тему: «Захист прав дітей в Україні». Метою заходу було роз'яснити в зрозумілій формі, - які права має кожна дитина; що є порушенням прав дитини; що робити, якщо порушують права дитини.

Під час заходу дітям вручені «Паспорт дитини» та тематичні дитячі розмальовки системи БПД.

В Україні діє послуга «Державна допомога малозабезпеченим сім'ям». Відповідно, соціальні виплати надаються малозабезпеченим родинам, які проживають в Україні та з поважних причин мають середньомісячний дохід менший від прожиткового мінімуму.

4 квітня у місті Городище Черкаської області, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено вуличне інформування громадян на тему: «Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям».

Під час заходу громадян міста проінформовано, яка саме сім'я вважається малозабезпеченою, відповідно до чинного законодавства, У яких випадках родина може звернутися до управління праці та соціального захисту населення для перевірки права на призначення державної соціальної допомоги. Як визначається розмір соціальних виплат малозабезпеченої родини, що це є різниця між

прожитковим мінімумом для сім'ї та середньомісячним сукупним доходом. Передусім розмір прожиткового мінімуму залежить від складу сім'ї та кількості осіб. Відповідно, для кожної родини сума виплат буде різною.

Згідно Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум визначається нормативним методом у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:

- дітей віком до 6 років;
- дітей віком від 6 до 18 років;
- працездатних осіб;
- осіб, які втратили працездатність.

А також, обговорено, що відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» призначення і виплата соціальної допомоги здійснюється підрозділом соціального захисту населення за місцем реєстрації уповноваженого представника малозабезпеченої сім'ї. Надано інформацію про розмір допомоги; які документи необхідні; строки призначення державної соціальної допомоги та умови припинення виплати допомоги.

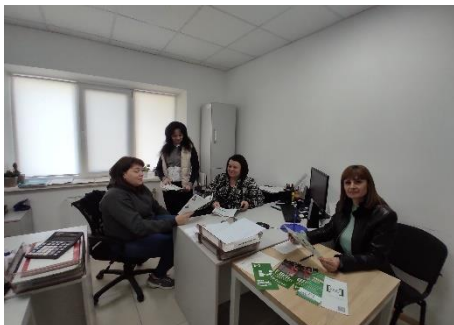
Окрім теми соціальної допомоги малозабезпеченим, під час заходу роз'яснено щодо порядку отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією, відповідно до тематики заходу.

Через воєнні дії можуть скластись різні обставини. Підприємство могло зупинити роботу або не мати зв'язку і не опрацювати лікарняний працівника, працівник міг переміститись до безпечного місця, не мати зв'язку з роботодавцем та різні інші випадки. Українки, які готуються стати мамами, навіть під час воєнного стану, мають право на отримання державної допомоги з вагітності та пологів, а також декретну відпустку. Тому на час воєнного стану є можливість працівнику самостійно звернутись в будь-якому куточку України до відділень Фонду соціального страхування України і отримати виплати за листками тимчасової непрацездатності та допомогу по вагітності і пологах.

04 травня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію для працівників на тему: «Державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами під час воєнного стану».

Під час проведеного заходу роз'яснено, що відповідно до статті 7 Закону України « Про державну допомогу сім'ям з дітьми» та пункту 3 Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1751, право на державну допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами (далі- Допомога) мають вагітні жінки (у тому числі неповнолітні), які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

В умовах повномасштабного вторгнення та безпринципної війни, важко говорити про права громадян, проте, надзвичайно важливо.

Законодавство України визначає обставини, за яких особи можуть бути звільнені від кримінальної відповідальності за діяння скоєні під фізичним чи психологічним примусом.

01 червня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник проведено захід в приміщенні Звенигородського районного сектору №1 філії ДУ «Центр пробації» на тему: «Щодо змісту статті 40 Кримінального кодексу України».

Під час заходу, юрист розповіла, що підставою фізичного примусу є протиправна поведінка суб'єкта, який застосовує певне насильство. Фізичний примус може полягати у заподіянні тілесних ушкоджень, завданні ударів, нанесенні побоїв іншій особі, застосуванні до неї інших насильницьких дій, що завдають фізичного болю або призводять до втрати можливості керувати своїми вчинками (катування, зв'язування, обмеження можливості дихати, введення наркотичних препаратів, незаконне позбавлення волі тощо).

Відповідно до частини першої статті 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

У разі, якщо особа зберігала можливість керувати своїми діями, як визначено частиною другою статті 40 КК України, особа не підлягає такій відповідальності за тих самих умов, що і при крайній необхідності.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій.

4 квітня в приміщенні відділу освіти Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх», за участю спеціалістів відділу освіти Городищенської міської ради.

Під час заходу відзначено, що правова освіта здатна попередити окремі життєві трагедії, що виникають через незнання законів. Це дуже важливо, особливо для неповнолітніх. Але, якщо ж дитина таки переступила межу закону, зараз у неї ще є шанс виправити цю помилку. Цей шанс надає відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

Неповнолітні нерідко вдаються до правопорушень під негативним впливом найближчого оточення, яке вимагає від дитини довести свою приналежність до нього, переступивши закон. Інколи цей необачний вчинок може зіпсувати дитині все життя. Відновне правосуддя – це сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Головним тут є врахування балансу інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Адже далеко не завжди суворе покарання є запорукою виправлення людини.

Відзначено, що програма відновне правосуддя застосовується за чотирьох умов:

1. наявність потерпілої сторони (фізичної або юридичної особи);
2. якщо неповнолітній вперше вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення злочину;
4. неповнолітній і потерпілий дали згоду на участь у програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими, не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі, продовжувати навчання в навчальних закладах.

З усіма неповнолітніми, які беруть участь у програмі з відновного правосуддя, працюють професійні психологи. Фахівці складають психологічні портрети

цих дітей. Після цього призначаються заходи, направлені на ресоціалізацію неповнолітніх.

А якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, то має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Також на лекції обговорено, що таке безоплатна правова допомога, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

04 травня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в бібліотеці КЗ «Центр культури і дозвілля» Шполянської міської ради ОТГ з працівниками та читачами на тему: «Державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами під час воєнного стану». Метою заходу було інформування громадян щодо державної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, - хто має право на декретні виплати, що є підставою для призначення цих виплат, куди звертатись, в яких розмірах виплачується допомога.

Під час заходу також розповсюджено буклети системи БПД. В разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень Ви можете звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

Зважаючи на воєнний стан система безоплатної правової допомоги не лишаються осторонь вирішення правових питань в населених пунктах нашої області, тому ці тези стали темою виїзного консультування, яке провела головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги»

відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова з державними реєстраторами Центру надання адміністративних послуг Селищенської сільської ради та відвідувачами, яке відбулося **02 червня 2023 року**. Встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) здійснюється з метою визначення в натурі метричних даних земельної ділянки, у тому числі місцезнаходження поворотних точок меж земельної ділянки та їх закріплення межовими знаками, ця процедура здійснюється на основі технічної документації із землеустрою, якою визначається місцезнаходження поворотних точок меж земельної ділянки в натурі. З відвідувачами сільської ради юрист сектору розглянула основні випадки, в яких виникає необхідність встановлення меж земельної ділянки: пошкодження чи втрата раніше встановлених знаків розмежування, проведення будівельних робіт на ділянці землі, вирішення межових спорів, придбання земельної ділянки новим власником тощо. Особливе місце в спілкуванні зайняло питання вирішення земельних спорів. Також жителів об'єднаної територіальної громади цікавили інші правові питання земельних правовідносин, зокрема накладення меж земельних ділянок, порядок отримання кадастрових номерів, реєстрація права власності на земельну ділянку (пай) в Державному реєстрі речового права на нерухоме майно тощо.

Щоб вберегти власне життя та життя своїх рідних потрібно бути ознайомленими з різними видами небезпек під час воєнного стану в Україні. Адже, «Обізнаний — значить озброєний». Через війну мінами та вибухонебезпечними залишками війни (ВЗВ) забруднено більш ніж третину території України. Тому знання про ризики від них тепер стосуються усіх мешканців нашої держави.

З нагоди відзначення **4 квітня** Міжнародного дня просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в розмінуванні, 6 квітня головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів вуличне інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту та розповів, що відноситься до поняття мінної небезпеки, де можуть знаходитися міни, як поводитися у разі виявлення невідомих предметів та куди звертатися для розмінування. Також наголосив на 3х «золотих» правилах безпеки:

- «Не чіпай!»;
- «Не підходь!»;

- «Телефонуй 101!».

04 травня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела вуличне інформування населення, на тему: «Державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами під час воєнного стану».

Під час виходу у декретну відпустку жінки мають право на отримання декретних виплат, що є одноразовим платежем, та сума яких залежить від того, де працювала майбутня мама. Тривалість відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами обчислюється сумарно і становить 126 календарних днів.

Водночас порядок отримання і розмір цієї допомоги залежить від статусу жінки. Зокрема, є особливості надання цієї допомоги:

- для працюючих жінок;
- жінок-підприємців;
- не застрахованих жінок.

Допомогу по вагітності та пологах мають виплатити за місцем роботи. Якщо у жінки є декілька місць роботи, вона має право на допомогу і за місцем роботи за сумісництвом. Жінкам, які не застраховані в системі соцстрахування, допомога призначається і виплачується органами соціального захисту населення за місцем проживання. Жінки-підприємці мають право звернутися безпосередньо до територіальних органів Фонду соціального страхування України.

Війна внесла свої корективи в життя. Багато працівників втратили зв'язок зі своїми роботодавцями з різних причин. Але держава продовжує піклуватись про своїх громадян.

Якщо роботодавець не зміг опрацювати листок непрацездатності та подати за ним заяву-розрахунок до Фонду соціального страхування України у зв'язку із бойовими діями за місцем їх розташування, працівник може самостійно звернутись до Фонду для отримання «лікарняних» і «декретних» допомог.

Для цього застраховані особи мають звернутись до будь-якого зручного відділення Фонду – за місцем тимчасового перебування внаслідок евакуації, за місцем реєстрації тощо.

05 червня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено засідання круглого столу з фахівцями на тему: «Право на безоплатну правову допомогу».

Присутніх поінформовано, що розвиток системи БПД в Україні розпочато 2 червня 2011 року, коли Верховною Радою України прийнято Закон України «Про безоплатну правову допомогу», що стало стартом розвитку системи БПД.

6 червня 2012 року Урядом утворено Координаційний центр з надання правової допомоги – першу установу системи БПД.

З 1 січня 2013 року розпочали працювати регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, на які покладено функцію надання БВПД підозрюваним та обвинуваченим у кримінальному провадженні, затриманим, заарештованим та засудженим.

Головним юристом повідомлено про спрощення механізму надання безоплатної правової допомоги дітям та недієздатним особам. Особи, які постраждали від торгівлі людьми, отримують право на безоплатну вторинну правову допомогу. Ці та інші новації містить Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правничої допомоги», який підписано Президентом України 2 травня 2023 року та опубліковано 5 травня 2023 року. Закон набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування.

З набранням чинності Законом діти, недієздатні особи та особи, дієздатність яких обмежена, зможуть самостійно звертатися за безоплатною первинною правовою допомогою – отримувати консультації та роз'яснення з правових питань, допомогу у складенні документів непроцесуального характеру (скарг, заяв тощо). Також вони отримують право звертатися за безоплатною вторинною правовою допомогою особисто з питань, звернення з якими до суду дозволяється таким особам.

Відзначено, що до нових суб'єктів права на БВПД належатимуть громадяни, які звернулися з питань встановлення в судовому порядку фактів, що мають юридичне значення, пов'язаних з відновленням втрачених документів, необхідних для отримання компенсації за пошкоджене та знищене майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України.

Вкінці заходу роз'яснено, про систему безоплатної правової допомоги, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

6 квітня, з нагоди відзначення Міжнародного дня просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в розмінуванні, головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено вуличне інформування населення у місті Городище Черкаської області на тему: «Інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту».

Під час заходу обговорено небезпечні зони; що робити, якщо знайшли підозрілий предмет; якщо опинилися в авто на мінному полі; якщо побачили людину на мінному полі та ін.

Через війну мінами та вибухонебезпечними залишками війни (ВЗВ) забруднено більш ніж третину території України. Тому знання про ризики від них тепер стосуються усіх, чий регіон торкнулися бойові дії. Станом на початок 2023 року через війну в Україні близько третини території забруднено різними вибухонебезпечними предметами.

Втім, дані про площі забруднення країни вибухонебезпечними предметами різняться та не є точними, адже поки триває війна, отримати достовірні цифри вкрай складно. За даними Mines Advisory Group, на цей час Україна є найбільш замінованою територією світу, випереджаючи попередніх "лідерів" – Афганістан і Сирію.

Цивільне населення страждає від мін та ВЗВ в багатьох регіонах України. На жаль, новини про такі трагічні випадки вже давно не рідкість. Наприклад, наприкінці березня у Херсонській області тільки за один день на міні підірвалося четверо людей. Усіх було госпіталізовано з тяжкими травмами.

За підрахунками експертів на повне розмінування української території після завершення війни підуть десятки років. Та й те – за умови, якщо цей процес рухатиметься систематично. ДСНС за час повномасштабних бойових дій вже вдалося вилучити майже 338 тисяч вибухонебезпечних предметів і майже три тонни вибухівки. З розмінуванням в Україні допомагають і міжнародні організації.

Міни на територіях, де тривали бойові дії, – величезна проблема для тих,

хто там залишився жити після того, як у регіонах покращилася безпекова ситуація. Інформування про мінну небезпеку – частина великого комплексного процесу, пов'язаного із розмінуванням територій, такі знання – це вже необхідність, бо вони рятують життя.

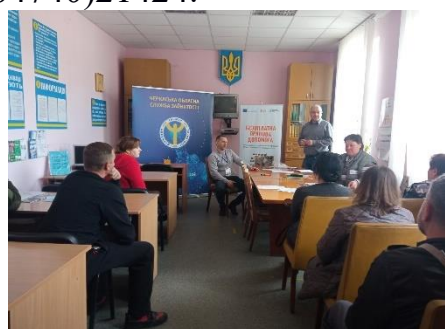
Окрім інформування про мінну небезпеку, головний спеціаліст розповіла про безоплатну правову допомогу, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги та роздала друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

09 травня 2023 року на запрошення Звенигородської філії Черкаського обласного центру зайнятості громадська організація «Черкаський правозахисний центр» та представник сектору Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги провели семінар для безробітних, зокрема для вимушено переміщених осіб, ветеранів та інших вразливих груп населення.

Учасники отримали фахову юридичну допомогу щодо підготовки необхідних документів та матеріалів (заяв, скарг, претензій, позовних заяв), зокрема через портал «ДІЯ»; супроводу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; правової оцінки наданих документів органів державної влади та місцевого самоврядування; з питань з сімейного та адміністративного права тощо.

Зважаючи на зацікавленість громадян послугами з правової допомоги, керівник Звенигородської філії Андрій Федоренко та голова ГО «Черкаський правовий центр» Тарас Щербатюк запланували проведення наступного заходу 18 травня 2023 року о 12.00 годині в приміщенні Звенигородської філії Черкаського обласного центру зайнятості за адресою: м. Звенигородка, вул. Кримського 46 а. Детальна інформація за телефоном (04740)21424.

05 червня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник проведено захід для підоблікових Звенигородського районного сектору №1 філії ДУ «Центр пробації» на тему: «Право на безоплатну правову допомогу» та «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Під час заходу, юрист розповіла, що відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» в Україні існують два основні її види: первинна правова допомога та вторинна правова допомога.

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

1. надання правової інформації;
2. надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
3. складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
4. надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Право на безоплатну первинну правову допомогу мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

1. захист;
2. здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
3. складення документів процесуального характеру.

Відзначено, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правничої допомоги», який підписано Президентом України 02 травня 2023 року та опубліковано 05 травня 2023 року, Закон набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування внесено певні новації до суб'єктів права на БВПД.

Також, під час заходу обговорено, що відновне правосуддя існує в таких формах:

- програми примирення (або посередництво, медіація) між потерпілою стороною та правопорушником, у яких окрім сторін участь в процесі приймає нейтральний та неупереджений посередник, якого називають медіатором;
- сімейні конференції, що зазвичай застосовуються до неповнолітніх і в яких крім сторін, беруть участь також члени їхніх сімей та родичі;
- кола правосуддя, коло осіб, які приймають участь у зустрічах та включає в себе представників громади, а також представників суду та прокуратури.

Коли кримінальний проступок чи нетяжкий злочин вчинені підлітком вперше та неповнолітній визнає свою провину і готовий компенсувати завдану моральну чи/та матеріальну шкоду потерпілому, у кримінальну провадженні тоді може застосовуватись проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Відзначено, що програма відновного правосуддя застосовується за чотирьох умов:

1. Наявність потерпілої сторони - фізичної особи, який кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

2. Якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;

3. Визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;

4. Наявність згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі. Якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Участь у Програмі надає шанс неповнолітнім не бути засудженим у юному віці та будувати своє майбутнє без згубного впливу злочинного оточення, яке чекає на підлітків у виправних закладах.

6 квітня головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник в приміщенні «Служби у справах дітей Звенигородської міської ради» організувала застатання круглого столу за участі начальника служби у справах дітей Звенигородської міської ради Юлії Павлової на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Під час заходу юрист розповіла, що відновне правосуддя існує в таких формах:

- програми примирення (або посередництво, медіація) між потерпілою стороною та правопорушником, у яких окрім сторін, участь в процесі приймає нейтральний та неупереджений посередник, якого називають медіатором;

- сімейні конференції, що зазвичай застосовуються до неповнолітніх і в яких крім сторін, беруть участь також члени їхніх сімей та родичі;

- кола правосуддя, коло осіб, які приймають участь у зустрічах та включає в себе представників громади, а також представників суду та прокуратури.

Коли кримінальний проступок чи нетяжкий злочин вчинені підлітком вперше та неповнолітній визнає свою провину і готовий компенсувати завдану моральну чи/та матеріальну шкоду потерпілому, у такому випадку у кримінальному провадженні може застосовуватись «Програма відновлення для неповнолітніх,

які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Програма відновного правосуддя, може бути застосована за чотирьох умов:

1. Наявність потерпілої сторони - фізичної особи, який кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

2. Якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальне правопорушення невеликої або середньої тяжкості.

3. Визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення.

4. Наявність згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі. Якщо неповнолітній відшкодує завдану шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, він має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими, не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

Також учасникам круглого столу надані друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

09 травня 2023 року головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено вуличне інформування населення у місті Городище Черкаської області на тему: «Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини».

Під час заходу обговорено, що представники ромської національної меншини зчаста стикаються з рядом проблем. Зокрема, відсутність у деяких представників ромської національної меншини документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, а також документів, які підтверджують інші юридичні факти (реєстрацію акта цивільного стану, права власності, реєстрацію місця проживання та інше); проблем у сфері освіти, зайнятості, охорони здоров'я та доступу до соціальних послуг. А також низький рівень правової обізнаності представників ромської національної меншини та обмежений доступ представників ромської національної меншини до правової допомоги, зокрема безоплатної, через

необізнаність щодо своїх прав, брак довіри до органів державної влади, які її надають.

Важливим державним документом України щодо захисту прав ромської національної меншини була Стратегія захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року, термін дії якої сплив у грудні 2020 року. Але вже 28.07.2021 р. розпорядженням КМУ № 866-р схвалено нову Стратегію сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року.

Юристом зазначено, що Стратегія включатиме такі напрямки роботи:

- правовий захист та протидія дискримінації;
- доступ до якісної освіти;
- доступ до послуг у сфері охорони здоров'я;
- підвищення якості житлово-побутових умов;
- працевлаштування та зайнятість;
- соціальний захист;
- ромська культура, історія, мистецтво, мова.

Обговорено, що таке безоплатна правова допомога, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

06 червня 2023 року завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Олег Кривошия разом з начальником Черкаського районного сектору №1 філії Державної установи «Центр пробації» Вікторією Мороз та начальником Черкаського районного сектору №2 філії Державної установи «Центр пробації» Світланою Жало провели спільний захід на правову тематику для неповнолітніх та відвідувачів системи пробації, а саме круглий стіл в Черкаському районному секторі №1 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх» та «Право на безоплатну правову допомогу». Учасник заходу нагадали про основні положення Програми відновлення для неповнолітніх, її ефективність в сучасних умовах, засади застосування :

- наявність потерпілої сторони — фізичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також

юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

- вчинення неповнолітнім вперше кримінального проступку або нетяжкого злочину;

- визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;

- згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі відновлення.

Особливу увагу громадян привернули до механізму реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, який відбувається так: прокурор інформує сторони кримінального провадження про можливість участі у Програмі відновлення та за згодою сторін направляє інформацію до регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для надання можливості сторонам кримінального провадження дійти згоди, регіональний центр надання безоплатної вторинної правової допомоги призначає спеціально навченого посередника з числа адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, а також організовує проведення зустрічей між сторонами та посередником; посередники проводять зустрічі зі сторонами для обговорення ситуації, що склалася, та врегулювання конфлікту, роз'яснюють сторонам наслідки участі у Програмі, надають їм можливість дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми.

Програма відновлення для неповнолітніх ґрунтується на відновному підході у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої тяжкості, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень особами з метою виправлення заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх з кримінального процесу з обов'язковим вжиттям заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним злочинам.

7 квітня помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела семінар для підоблікових осіб Черкаського РС № 3 філії ДУ «Центр пробації» на тему «Тлумачення статті 40 Кримінального кодексу України».

Під час семінару юрист розповіла, що в умовах російської військової агресії, чимало громадян України, які знаходяться не лише на тимчасово окупованих територіях, щоденно піддаються примусу до вчинення протиправних дій, тому

надзвичайно важливим є розуміння змісту статті 40 Кримінального кодексу України.

Так, відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками. Згідно з ч. 2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст. 39 КК України.

Через страх особи стати жертвою насилля, а особливо, якщо вимога вчинити певне діяння супроводжується прицілом автомата, особа вчиняє кримінальне правопорушення. Але чи буде така особа нести кримінальну відповідальність?.

Фізичний та психічний примус необхідно виокремлювати серед інших обставин, що виключають злочинність діяння, хоча вони певною мірою і співвідносяться з іншими поняттями, такими як крайня необхідність, необхідна оборона, виконання наказу або розпорядження, але мають свої особливості.

Відтак, фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Розрізняють два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

Ознаками, що характеризують “діяння” особи, яка зазнала непереборного фізичного примусу, є:

- збіг діяння з об'єктивними ознаками кримінального правопорушення;
- відсутність волі особи в такому діянні.

Вчинені особою дії або бездіяльність за об'єктивними своїми ознаками можуть збігатися, наприклад, із розголошенням відомостей, що становлять державну таємницю, шпигунством, розтратою чужого майна, зловживанням службовим становищем тощо. Але дані дії, злочинними не визнаватимуться, оскільки позбавлені такої обов'язкової ознаки кримінально-правового діяння, як його волимність (особа не здатна керувати своїм вчинком). Отже, виключається кримінальна відповідальність за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам.

Отже, у разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі ч.1 ст.40 КК України.

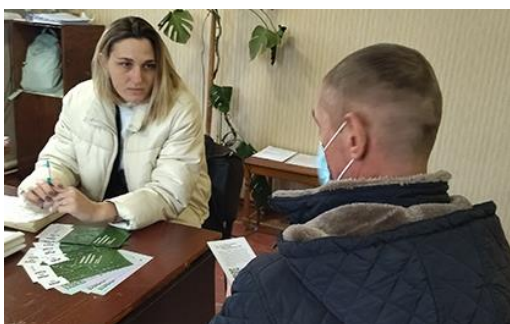
Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій.

До психічного примусу можна віднести:

- погрозу вчинення стосовно особи фізичного насильства;

- застосування або погрозу застосування насильства щодо рідних, близьких, інших осіб;
- знищення або погрозу знищення майна, що належить особі, її рідним або близьким;
- погрозу розголошення відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці.

Наприкінці семінару учасникам заходу роздали друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги та нагадали, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103, або безпосередньо звернутися до сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» за адресою м. Кам'янка вул. Декабристів, 2, тел. (04732)6-11-48.

10 травня 2023 року головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун здійснено виїзне консультування на тему: «Спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану» та обговорення нагальних питань зі старостою села Хлистунівка Городищенської ОТГ Віктором Сенкевичем, працівниками сільської ради та жителями села Хлистунівка.

Під час заходу обговорено, що спадкування земельної ділянки здійснюється за законом або заповітом. Спадкоємцем за заповітом є особа, визначена у заповіті. У разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови від її прийняття спадкоємцями за заповітом, а також у разі не охоплення заповітом усієї спадщини, здійснюється спадкування за законом.

Спадкоємці за законом поділяються на декілька черг і кожна з них успадковує майно лише у разі, якщо попередня черга його не успадкувала, а саме:

1 черга: діти спадкодавця, у тому числі зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті, той з подружжя, який його пережив, та батьки.

2 черга: рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері.

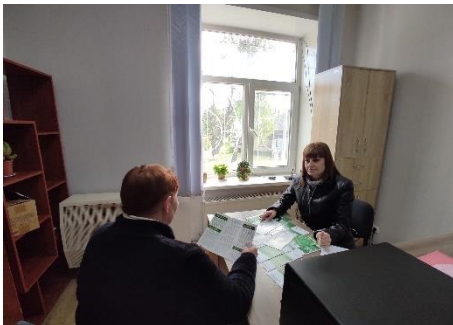
3 черга: рідні дядько та тітка спадкодавця.

4 черга: особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини.

5 черга: інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення.

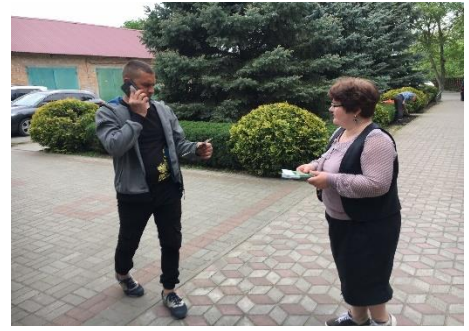
Поінформовано присутніх про порядок оформлення права власності на земельну ділянку, визнання права власності на успадковану земельну ділянку в судовому порядку, земельна ділянка успадкована у спільну власність, процедура спадкування земельної ділянки, що знаходиться в оренді.

Також учасникам заходу надано інформацію про можливість одержання консультацій в онлайн режимі, подачі заяв та звернень через веб-портал, обговорено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

Воєнний стан в державі триває та неодмінно вносить корективи в наше життя. Зараз в нашій державі йде війна і ми вже розуміємо, яким чином та в яких ситуаціях необхідно оборонятися, щоб захистити найдорожче. Кожен долучається до відповідальності за безпеку рідної країни. Особливо в такий складний період часу можуть трапитися випадки, коли особа, може заподіяти шкоду правоохоронюваним інтересам, під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого вона не могла керувати своїми діями. Стаття 40 Кримінального Кодексу України встановлює, що такі дії або бездіяльність особи не є злочином.

Задля усунення низки спірних питань та підтримання правосвідомості населення **06 червня 2023 року** головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова провела вуличне інформування на території Корсунь-Шевченківської громади на тему «Стаття 40 Кримінального Кодексу України». Представник безоплатної правової допомоги пояснила громадянам на ознаках фізичного та психічного примусу. Окремо зазначила, що шкода, про яку йде мова в статті 40 КК України це не лише майнова шкода, шкода для життя, здоров'я людей, довкілля чи інша шкода, прояви якої є очевидні, але також і немайна шкода чи небезпека заподіяння шкоди будь-якому об'єкту, що охороняється кримінальним законом. Громадянам та жителям міста навели приклади таких діянь та бездіяльності особи в такій ситуації та повідомили, як діяти в ситуації, що склалася.

7 квітня головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк, в рамках проведення правопросвітницьких заходів присвячених відзначенню Міжнародного дня просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в розмінуванні, проведено бесіду з працівниками Шполянського сектору архівного відділу Звенигородської районної державної адміністрації на тему: «Інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту». Обговорено як себе поводити поруч з вибухонебезпечними предметами, щоб не постраждати, як розрізняти такі предмети в кущах, траві чи на землі. Головний юрист наголосила, що категорично заборонено робити, а саме:

- Підходити, піднімати, підбивати ногою, торкатися чужих незнайомих предметів.
- Допускати інших.
- Будь-яким чином впливати на них (механічно, кидати чимось в них заливати рідиною тощо).
- Користуватися поруч з незнайомими підозрілими предметами джерелами відкритого вогню, палити.
- Користуватись поруч з ними радіоелектронними засобами (мобільним телефоном, рацією, сигналізацією автомобіля, тощо).
- Намагатися якимось чином позначити (промаркувати, позначити) підозрілий предмет у безпосередній близькості до нього.

Наприкінці бесіди учасникам заходу нагадали, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

10 травня 2023 року завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия провів вуличне інформування для гостей та жителів Корсунь-Шевченківської територіальної громади на тему «Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської меншини». Наразі держава наполегливо шукає підходи до вирішення зазначених проблем. Тисячам ромам, а також місцевим жителям інших національностей, надано допомогу в оформленні ідентифікаційних документів та соціальних виплат, налагоджено взаємодію з місцевою владою щодо вирішення питань покращення інфраструктури компактних поселень, покращено комунікацію жителів з правоохоронними органами тощо. Сьогодні система безоплатної правової допомоги відкриває нові можливості для посилення правової роботи в громадах, зокрема через волонтерський рух. Це також виявлення та мобілізація активних членів ромських громад, їх навчання взаємодіяти з органами влади задля попередження конфліктів на міжетнічному ґрунті, оцінки нагальних потреб громади у вирішенні правових питань, забезпечення взаємодії ромської громади з органами місцевої влади тощо.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» з метою забезпечення доступності правової допомоги сільських територіальних громад, **06 червня 2023 року** головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник проведено інформаційний захід та консультування для мешканців села Вільховецького старостинського округу на тему: «Припинення договору оренди землі в умовах воєнного стану». Захід проведено за участі старости села Тетяни Колосенко та працівників сільської ради.

Під час заходу проінформовано, що у разі бажання припинити орендні відносини орендодавець має повідомити про це орендаря не пізніше, ніж за місяць до терміну закінчення договору оренди. Робити таке повідомлення потрібно офіційно, поштою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення. З урахуванням змін в законодавстві.

Договір оренди землі припиняється в разі:

- закінчення строку, на який його було укладено;

- викупу земельної ділянки для суспільних потреб та примусового відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності в порядку, встановленому законом;

- поєднання в одній особі власника земельної ділянки та орендаря;

- смерті фізичної особи-орендаря, засудження його до позбавлення волі та відмови осіб, зазначених у статті 7 Закону України Про оренду землі”, від виконання укладеного договору оренди земельної ділянки;

- ліквідації юридичної особи-орендаря;

- відчуження права оренди земельної ділянки заставодержателем;

- набуття права власності на житловий будинок, будівлю або споруду, що розташовані на орендованій іншою особою земельній ділянці;

- припинення дії договору, укладеного в рамках державно

- приватного партнерства (щодо договорів оренди землі, укладених у рамках такого партнерства).

Договір оренди землі припиняється також в інших випадках, передбачених законом.

Договір оренди землі може бути розірваний за згодою сторін. На вимогу однієї із сторін договір оренди може бути достроково розірваний за рішенням суду в порядку, встановленому законом.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, якщо інше не передбачено законом або цим договором. Особа, яка набула право власності на земельну ділянку, що перебуває в оренді, протягом одного місяця з дня державної реєстрації права власності на неї зобов’язана повідомити про це орендаря в порядку, визначеному статтею 148-1 Земельного кодексу України.

Мешканці Вільховецького старостинського округу отримали правові консультації з актуальних питань земельного права зокрема, щодо припинення чи поновлення договору оренди земельної ділянки, присвоєння кадастрового номера земельній ділянці спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану та інші.

Станом на початок 2023 року через війну близько третини території нашої держави забруднено різними вибухонебезпечними предметами, для очищення землі знадобляться десятки років, спеціальна техніка та кваліфікований персонал. Мінна небезпека несе постійні ризики для життя цивільних мешканців.

Система безоплатної правової допомоги не лишається осторонь цієї гострої проблеми, і тому, задля підвищення обізнаності населення, а також з нагоди відзначення Міжнародного дня просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в розмінуванні, **7 квітня** головний юрист сектору «Корсунь – Шевченківське бюро

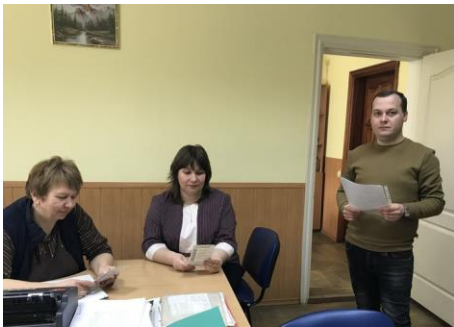
правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова провела вуличне інформування на тему «Інформування населення про мінну небезпеку та зменшення ризиків для життя людей у зоні конфлікту». Жителям Корсунь – Шевченківської громади та гостям міста донесено інформацію про забруднені вибуховими речовинами зони на території України; що робити, якщо знайшли підозрілий предмет чи якщо опинилися в авто на мінному полі; та інші питання з цієї тематики.

Головний юрист наголосила, що процес розмінування складний та довготривалий, тому, важливо знати про небезпеку, яку несуть міни та вибухонебезпечні залишки війни та пам'ятати, що необережне поводження із цими предметами (спроби взяти до рук чи перенести, розібрати, здійснити будь який механічний вплив, тощо) може призвести до смерті або до значної шкоди здоров'ю та каліцтва людини чи, навіть групи людей. Також усім бажаючим були надані друковані інформаційні листівки з контактними даними системи безоплатної правової допомоги.

11 травня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів лекцію для трудового колективу Управління соціального захисту населення Черкаської РДА сектору №2 тему: «Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини». З врахуванням вимог ст. 1 Закону України «Про національні меншини в Україні» представникам ромської національної меншини, які є громадянами України та території України гарантуються рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення. Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах. При забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить з того, що вони є невід'ємною частиною загальноновизнаних прав людини. Відданість традиційним правилам організації суспільного життя, орієнтація на родинні зв'язки, закритість ромських громад від зовнішніх впливів допомогли зберегти свою національну ідентичність протягом багатьох століть проживання серед інших народів, але це стало причиною певного відокремлення і як наслідок економічних проблем багатьох ромських сімей. З моменту свого створення у 2020 році Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) активно включилась до процесу напрацювання Стратегії сприяння реалізації

прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року, цей документ було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України №866-р 28 липня 2021 року. До підготовки Стратегії приєдналися понад 70 ромських активістів з більшості областей України. Наступним кроком стала підготовка проекту Плану заходів із реалізації Стратегії на перших два роки. Знову до його підготовки ДЕСС залучила ромських активістів, міжнародні організації, що працюють в Україні, експертів з різних органів виконавчої влади, які працювали зокрема у форматі восьми робочих груп, відповідно до напрямків, визначених Стратегією сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року. Серед учасників, які долучились до розробки проекту плану заходів, були такі міжнародні партнери: Український офіс ООН Жінки, Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні, ЮНІСЕФ, Представництво УВКБ ООН в Україні та ін. Проект пройшов широке громадське обговорення і міжвідомче узгодження на початку 2022 року.

07 червня 2023 року головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено вуличне інформування населення по вулиці Миру в місті Городище Черкаської області на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Під час заходу відзначено, що правова освіта здатна попередити окремі життєві трагедії, що виникають через незнання законів. Особливо це важливо для неповнолітніх. Але якщо ж дитина таки переступила межу закону, зараз у неї з'явився шанс виправити цю помилку. Цей шанс надає відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

Неповнолітні нерідко вдаються до правопорушень під негативним впливом найближчого оточення. І це мікросередовище вимагає від дитини довести свою приналежність до нього, вчинивши якийсь негарний вчинок. Інколи цей необачний вчинок може зіпсувати дитині все життя. А відновне правосуддя – це сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Головним тут є врахування балансу інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Адже далеко не завжди суворе покарання є запорукою виправлення людини.

Відзначено, що програма відновне правосуддя застосовується за чотирьох умов:

1. наявність потерпілої сторони (фізичної або юридичної особи);
2. якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення злочину;
4. і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Продовжувати навчання у школах та інших навчальних закладах.

З метою підвищення рівня правової обізнаності населення, **07 червня 2023 року** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів вуличне інформування на тему: «Право на безоплатну правову допомогу». Під час інформування жителів міста проінформовано про систему безоплатної правової допомоги, правові послуги, які включають безоплатна первинна та вторинна правова допомога, категорії громадян, які можуть скористатися безоплатною правовою допомогою для складання процесуальних документів та представництва інтересів, порядок отримання безоплатної вторинної правової допомоги. По закінченню заходу присутні отримали інформаційні матеріали системи БПД із зазначенням контактного телефону та адреси розміщення бюро правової допомоги.

У житті кожної людини виникають питання пов'язані зі спадкуванням. У зв'язку із введенням воєнного стану на території України, багато сфер зазнали змін в правовому регулюванні. Спадкові правовідносини - не є виключенням.

З метою забезпечення доступності правової допомоги для жителів сільських територіальних громад, **10 квітня** головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено інформаційний захід та консультивання для мешканців села Дирдин Городищенської ОТГ на тему: «Спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану». Захід проведено за участі старости села Миколи Петренка та працівників сільської ради.

Під час заходу присутніх проінформовано, що спадкування земельної ділянки здійснюється за законом або заповітом. Спадкоємцем за заповітом є

особа, що визначена у заповіті. Спадкування за законом здійснюється у разі: - відсутності заповіту, - визнання його недійсним, - неприйняття спадщини, - відмови від її прийняття спадкоємцями за заповітом, - у разі неохоплення заповітом усієї спадщини.

Також, спадкоємці за законом поділяються на декілька черг, кожна з них успадковує майно, лише у разі, якщо попередня черга його не успадкувала, а саме:

1 черга: діти спадкодавця, у тому числі зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті, той з подружжя, який його пережив, та батьки;

2 черга: рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері;

3 черга: рідні дядько та тітка спадкодавця;

4 черга: особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини;

5 черга: інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення.

Усі бажаючі отримали кваліфіковану юридичну консультацію з правових питань, пов'язаних зі спадкуванням, інформацію про порядок оформлення права власності на земельну ділянку, визнання права власності на успадковану земельну ділянку в судовому порядку, процедуру спадкування земельної ділянки, що знаходиться в оренді.

Окрім питань щодо спадкових правовідносин, присутнім нагадали про їх право на безоплатну правову допомогу, про можливість одержання правових консультацій в режимі онлайн, подачі заяв та звернень через веб-портал, роз'яснено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, розповсюджені друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

11 травня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в форматі вуличного інформування на тему: «Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини». Метою заходу було проінформувати жителів ОТГ про те, що статус ромського населення в Україні,

як меншини, нічим не відрізняється від статусу представників інших національних меншин, що проживають на території України. Жоден законодавчий акт не містить обмежень для ромів або їх фундаментальних прав: на життя, фізичне і психічне здоров'я, вільне пересування, сімейне та приватне життя, освіту, працю та соціальний захист, а також - на право обирати і бути обраними. Роми володіють такими ж правами і свободами, якими володіють всі національні меншини, і це гарантується законодавством України.

08 червня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела круглий стіл з інспектором Черкаського РС № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області Ткачук Тетяною на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

В більшості випадків неповнолітні вчиняють злочини через незнання законодавства та задля ствердження себе у певному колі знайомих. Враховуючи такі аспекти, та беручи до уваги момент, що суворе покарання не завжди є запорукою виправлення неповнолітнього було впроваджено Програму відновлення для неповнолітніх, яка являє собою сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів.

Для застосування Програми повинні бути такі умови:

1. наявність потерпілої сторони;
2. неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок чи злочин невеликої тяжкості;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення правопорушення;
4. наявність згоди неповнолітнього та потерпілого на участь у програмі.

Дана програма являється методом примирення неповнолітнього правопорушника з потерпілим, який дозволяє дітям, що допустили помилку продовжувати навчатися у навчальних закладах та не розлучатися з близькими. Але не варто вважати, що відновне правосуддя – це спосіб уникнути відповідальності, навпаки це інструмент для глибокого усвідомлення наслідків злочину та спроби виправити ситуацію.

11 квітня головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід у формі інформаційної бесіди з працівниками Шполянського відділу призначення державних соціальних допомог, соціальної підтримки пільгової категорії громадян та осіб з інвалідністю управління соціального захисту населення Звенигородської районної військової адміністрації на тему: «Забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

З працівниками обговорено принципи рівності та недискримінації деталізовані в нормах та положеннях національного законодавства та закріплені у Конституції України, зокрема, право на правовий захист (витікає зі змісту ст. 55) та правову допомогу (ст. 59). Крім того, право звертатись до державних (у тому числі судових органів) та громадських інституцій за захистом своїх прав та інтересів, а також користуватися захистом закону та відстоювати свої інтереси на рівній основі з іншими громадянами.

Також присутнім нагадали про їх право на безоплатну правову допомогу, про можливість одержання правових консультацій в режимі онлайн, подачі заяв та звернень через веб-портал, роз'яснено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, розповсюджені друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

11 травня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник проведено правопросвітницький захід в приміщенні сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги з представниками ромської національної на тему: «Посилення правових можливостей ромів. Протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини».

Під час заходу, юрист розповіла, що відповідно до статті 1 Закону України “Про національні меншини в Україні” представникам ромської національної меншини, які є громадянами України та території України гарантуються рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення. Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах. При забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить з того, що вони є невід’ємною частиною загальноновизнаних прав людини.

Громадяни України, які належать до національних меншин, мають право відповідно обиратися або призначатися на рівних засадах на будь-які посади до органів законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого самоврядування, в армії, на підприємствах, в установах і організаціях. Громадяни, які належать до національних меншин, вільні у виборі обсягу і форм здійснення прав, що надаються їм чинним законодавством, і реалізують їх особисто, а також через відповідні державні органи та створювані громадські об’єднання.

Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою відповідної національної меншини України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою. Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини України в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства.

Задля створення умов для реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, з урахуванням викликів, пов’язаних із складними життєвими обставинами, і прагнень до повноцінної самореалізації в культурному, соціальному, економічному та політичному житті суспільства, розпорядженням Кабінету Міністрів України схвалено Стратегію сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року. Реалізація стратегії дасть можливість забезпечити ромів документами, надавати правовий захист, освіту, послуги з охорони здоров’я, працевлаштування та покращити соціальний захист. Йдеться і про необхідність подолання негативних стереотипів стосовно ромів. Також, учасникам заходу надані друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

12 червня 2023 року головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун здійснено виїзне консультування до Ксаверівської сільської ради Цвітківського старостинського округу на тему «Припинення договору оренди земельної ділянки» та обговорено нагальні питання зі старостою села Раїсою Мамуліною, працівниками сільської ради та жителями села, щодо особливостей Земельної реформи в Україні.

Під час заходу відзначено, що відповідно до частини першої статті 651 Цивільного кодексу України розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом. Частиною третьою статі 31 Закону України «Про оренду землі» на вимогу однієї із сторін договір оренди може бути достроково розірваний за рішенням суду в порядку, встановленому законом. Особа, яка набула право власності на земельну ділянку, що перебуває в оренді, протягом одного місяця з дня державної реєстрації права власності на неї зобов'язана повідомити про це орендаря в порядку, визначеному статтею 148-1 Земельного кодексу України. У разі розірвання договору оренди землі за погодженням сторін кожна сторона має право вимагати в іншій сторони відшкодування понесених збитків відповідно до закону. У разі розірвання договору оренди землі з ініціативи орендаря орендодавець має право на отримання орендної плати на землях сільськогосподарського призначення за шість місяців, а на землях несільськогосподарського призначення - за рік, якщо протягом зазначеного періоду не надійшло пропозицій від інших осіб на укладення договору оренди цієї ж земельної ділянки на тих самих умовах, за винятком випадків, коли розірвання договору було обумовлено невиконанням або неналежним виконанням орендодавцем договірних зобов'язань. Сторона договору, яка вважає за необхідне змінити або розірвати договір, повинна надіслати пропозиції про це другій стороні за договором. Додатком до пропозиції повинна бути додаткова угода про дострокове розірвання договору оренди, якою визначатимуться усі істотні умови повного припинення господарських зобов'язань між сторонами. Сторона договору, яка одержала пропозицію про зміну чи розірвання договору, у двадцяти денний строк після одержання пропозиції повідомляє другу сторону про результати її розгляду. У разі прийняття пропозиції договір вважається розірваним за згодою сторін (про що інша сторона повідомляється письмово або сторонами складається єдиний документ). У разі якщо сторони не досягли згоди щодо зміни (розірвання) договору або у разі недержання відповіді у встановлений строк з урахуванням часу поштового обігу, зацікавлена сторона має право передати спір на вирішення суду.

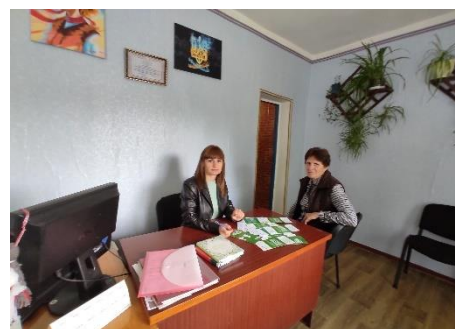
Відзначено, що договір оренди землі може бути достроково розірваний за рішенням суду в разі невиконання сторонами обов'язків, передбачених статтями 24 і 25 Закону України «Про оренду землі» та умов договору.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, якщо інше не передбачено законом або умовами самого договору.

Законодавством України визначено два шляхи дострокового розірвання договору оренди землі: за згодою сторін та за рішенням суду.

Договір оренди земельної ділянки державної чи комунальної власності може бути розірвано у разі необхідності надання її для таких суспільних потреб: забезпечення національної безпеки і оборони; будівництво, капітальний ремонт, реконструкція та обслуговування лінійних об'єктів та об'єктів транспортної і енергетичної інфраструктури (доріг, мостів, естакад, нафто-, газо- та водопроводів, ліній електропередачі, зв'язку, аеропортів, морських портів, нафтових і газових терміналів, електростанцій) та об'єктів, необхідних для їх експлуатації; створення міських парків, будівництво дошкільних навчальних закладів, майданчиків відпочинку, стадіонів та кладовищ та інше.

Також учасниками заходу було обговорено питання співпраці для підвищення правової обізнаності громадян у сфері земельних відносин, та спільних консультивань з питань, щодо регулювання земельних відносин. Поінформовано присутніх про можливість одержання консультацій в онлайн режимі, подачі заяв та звернень через веб-портал, обговорено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» з метою забезпечення доступності правової допомоги сільських територіальних громад, **12 травня 2023 року** головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник проведено інформаційний захід та консультивання для мешканців села Моринського старостинського округу на тему: «Спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану».

Захід проведено за участі старости села Лариси Кириченко та працівників сільської ради. Під час заходу проінформовано, що відповідно до статті 1225 ЦК України право власності на земельну ділянку переходить до спадкоємців на загальних підставах, із збереженням її цільового призначення.

Спадкування земельної ділянки здійснюється за законом або заповітом. Спадкоємцем за заповітом є особа, визначена у заповіті. У разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови від її

прийняття спадкоємцями за заповітом, а також у разі не охоплення заповітом усієї спадщини, здійснюється спадкування за законом.

Спадкоємці за законом поділяються на декілька черг і кожна з них успадковує майно лише у разі, якщо попередня черга його не успадкувала. ЦК України встановлені наступні черги:

- 1 черга: діти спадкодавця, у тому числі зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті, той з подружжя, який його пережив, та батьки.
- 2 черга: рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері.
- 3 черга: рідні дядько та тітка спадкодавця.
- 4 черга: особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини.
- 5 черга: інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення.

Мешканці Моринського старостинського округу отримали правові консультації з актуальних питань земельного права зокрема, щодо спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану; встановлення меж земельної ділянки; розірвання чи поновлення договору оренди земельної ділянки, присвоєння кадастрового номера земельній ділянці та інші.

Також присутнім нагадала про їх право на безоплатну правову допомогу, про можливість одержання правових консультацій в режимі онлайн, подачі заяв та звернень через веб-портал, роз'яснила порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, надала друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією та наголосила, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

16 травня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів семінар для трудового колективу та відвідувачів Кам'янського відділу Черкаської філії Черкаського обласного центру зайнятості щодо кримінальної відповідальності за ст. 40 Кримінального Кодексу України. В умовах російської військової агресії, чимало громадян України, які знаходяться на тимчасово

окупованих територіях, щоденно піддаються примусу до вчинення протиправних дій, тому надзвичайно важливим є розуміння змісту статті 40 Кримінального кодексу України. Так, відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками. Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України. Примус це вплив на особу поза або всупереч її волі, який обмежує свободу вибору поведінки, що має на меті змусити діяти відповідно волі того, хто примушує, виключаючи таку ознаку як здатність керувати своїми діями. Через страх особи стати жертвою насилля, а особливо, якщо вимога вчинити певне діяння супроводжується прицілом автомата, особа вчиняє кримінальне правопорушення. Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчинити певні дії, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

По закінченню заходу юристом роз'яснено право на безоплатну правову допомогу, види послуг, які включають в себе безоплатна первинна та вторинна правова допомога. Звернув увагу на категорії осіб, які можуть скористатися правовою допомогою адвоката від держави для представництва інтересів та захисту прав у суді.

16 травня 2023 року у приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено захід на тему: «Протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні».

Під час заходу обговорено, що сексуальне та гендерне насильство під час військового конфлікту в усьому світі визнається воєнним злочином та грубим порушенням міжнародних договорів та конвенцій. В Українському законодавстві за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості передбачена кримінальна відповідальність та покарання у вигляді позбавлення волі.

Що стосується протидії та захисту цивільних від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, – ця проблема вирішується комплексно через

взаємодію військових, поліції і цивільних учасників процесу. Основна роль покладається на військових, оскільки вони мають досвід забезпечення безпеки і обов'язок захищати. Наприклад, в доктрині НАТО встановлено, що захист від фізичного насильства та сексуального насильства, має бути в пріоритеті під час планування і виконання операцій. Військові мають право припиняти такі види насильства, в тому числі і включно із застосуванням летальної сили, для запобігання і реагування тоді, коли цивільні страждають від фізичного та сексуального насилля, що пов'язане із збройним конфліктом.

Поширені види такого насильства: торгівля людьми включно із викраденням та вивезенням за кордон для подальшої експлуатації; примусова проституція; зґвалтування. Часто ці форми злочинних дій між собою поєднані. Ворожа армія на території України застосовує зґвалтування для деморалізації мирного населення. Жертви насильства досить часто не хочуть говорити про те, що з ними сталося, оскільки щодо них вчинявся фізичний та психологічний тиск, соромляться розповідати про пережите, не вірять у можливість покарати винних. Зґвалтування і інші форми насильства є найпоширенішими під час воєнного стану. Під час воєнного стану зґвалтування відбувається найжорстокішими способами: групові зґвалтування, зґвалтування сторонніми предметами, зґвалтування дітей та зґвалтування поєднані із застосуванням різних форм фізичного насильства чи катування.

Задля ефективного міжнародного захисту громадян від сексуального насильства, 3 травня між Урядом України та ООН було підписано Меморандум про співробітництво щодо запобігання та протидії сексуальному насильству в умовах війни. Цей документ покликаний забезпечити належну допомогу постраждалим та мобілізувати для цього необхідні ресурси.

Відзначено, що будь-яке сексуальне насильство — крім зґвалтування, це можуть бути погрози зґвалтування, каліцтва статевих органів, примусові оголення, вагітність, аборт, проституція, примус дивитися на сексуальну наругу, сексуальне рабство тощо — є воєнним злочином, порушенням законів та звичаїв війни. Як і за решту порушень норм міжнародного права, за сексуальне насильство передбачена відповідальність. Її призначають за результатами розгляду судових справ у Міжнародному кримінальному суді в Гаазі, створеними трибуналами або національним судом України. Саме тому важливо фіксувати злочини, свідками чи постраждалими від яких стали громадяни України, та збирати максимум доказів для притягнення винних до відповідальності.

13 червня 2023 року у приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості, головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

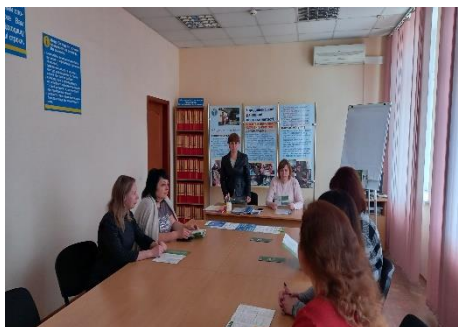
- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

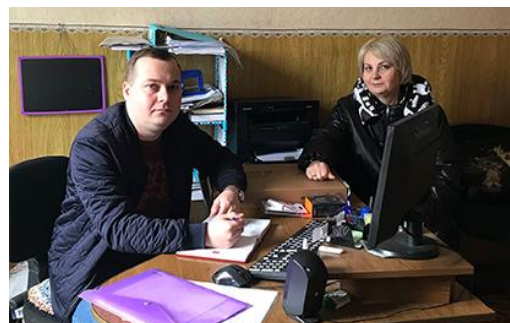
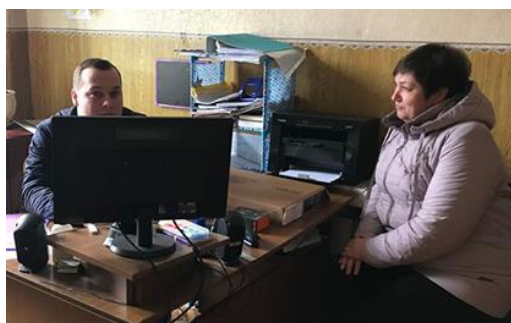
Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **11 квітня** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро здійснив виїзний прийом громадян Грушківського старостинського округу Кам'янської міської ради. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід з питань земельних правовідносин. Жителі громади отримали правові консультації з актуальних питань земельного, спадкового та житлового права. Зокрема щодо пільг при сплаті земельного податку, визнання права власності за набувальною давністю, зняття з реєстрації в судовому порядку та інших.

По закінченню заходу присутнім роз'яснили порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, надали друковані інформаційні матеріали та наголосили, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **16 травня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина здійснила виїзний прийом громадян села Вербівка Телепинського старостинського округу Кам'янської територіальної громади Черкаського району Черкаської області. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід, щодо земельних правовідносин на тему «Припинення

договору оренди земельної ділянки», а також надано консультації жителям громади з актуальних питань земельного права зокрема, щодо спадкування земельної ділянки, приватизації земельної ділянки, присвоєння кадастрового номера земельній ділянці, процедури продажу земельного паю та інше. Під час заходу поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги із земельних питань.

З нагоди відзначення Всесвітнього дня донора крові, **14 червня 2023** року завідувачем сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Кривошия Олегом проведено вуличне інформування серед жителів та гостей міста Корсунь -Шевченківський на тему: «Популяризація та розвиток донорства крові».

Законодавчо передбачено, що у день донації особа, яка виявила бажання здійснити донацію крові та/або компонентів крові, звільняється від роботи на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності зі збереженням за нею середнього заробітку за рахунок коштів власника відповідного підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу.

Окрім цього, після кожного дня здійснення донації крові та/або компонентів крові донору надається день відпочинку зі збереженням за ним середнього заробітку за рахунок коштів власника підприємства, установи, організації або уповноваженого органу.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» з метою забезпечення доступності правової допомоги для жителів сільських територіальних громад, **12 квітня** головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник здійснено виїзне консультування для мешканців Гудзівського старостинського округу на тему: «Присвоєння кадастрового номера земельній ділянці».

Окрім консультування, головний юрист провела інформаційно-роз'яснювальний захід стосовно земельних правовідносин. Захід проведено за участі старости села Ірини Дяченко та працівників сільської ради.

Присутні дізналися: що таке кадастровий номер земельної ділянки; порядок присвоєння кадастрового номера земельній ділянці незалежно від форми власності.

Мешканці Гудзівського старостинського округу отримали правові консультації з актуальних питань земельного права зокрема, щодо присвоєння кадастрового номера земельній ділянці; розірвання чи поновлення договору оренди земельної ділянки, спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану та інші.

Також присутнім нагадали про їх право на безоплатну правову допомогу, про можливість одержання правових консультацій в режимі онлайн, подачі заяв та звернень через веб-портал, роз'яснили порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, надали друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією та наголосили, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

16 травня 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Оксана Курчатова провела круглий стіл з працівниками дитячої точки «Спільно» від Unicef на тему «Безоплатна правова допомога» та «Відновне правосуддя для неповнолітніх». Під час заходу присутнім повідомили про функціонування на території Корсунь-Шевченківської громади бюро правової допомоги, яке надає широкий спектр консультацій всім категоріям населення, включно і з внутрішньо переміщеними особами та їх дітьми, які відвідують дану точку доступу міжнародної організації, а також розглянули основні положення Програми відновлення для неповнолітніх, її ефективність в сучасних умовах, засади застосування.

Особливу увагу громадян привернули до механізму реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, який відбувається так: прокурор інформує сторони кримінального провадження про можливість участі у Програмі відновлення та за згодою сторін направляє інформацію до регіонального центру

з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для надання можливості сторонам кримінального провадження дійти згоди, регіональний центр надання БВПД призначає спеціально навченого посередника з числа адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, а також організовує проведення зустрічей між сторонами та посередником; посередники проводять зустрічі зі сторонами для обговорення ситуації, що склалася, та врегулювання конфлікту, роз'яснюють сторонам наслідки участі у Програмі, надають їм можливість дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми.

Програма відновлення для неповнолітніх ґрунтується на відновному підході у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої та середньої тяжкості, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень особами з метою виправлення заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх з кримінального процесу з обов'язковим вжиттям заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним злочинам.

14 червня 2023 року в пункті приймання крові Комунального некомерційного підприємства «Городищенське медичне об'єднання» Городищенської міської ради головним юристом «Городищенське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією КРИКУН проведено лекцію з нагоди відзначення 14 червня Всесвітнього дня донора крові на тему «Популяризація та розвиток донорства крові».

Під час лекції, медичних сестер пункту приймання крові КНП Городищенське МО поінформовано, що посадові особи установ та закладів охорони здоров'я зобов'язані поінформувати донора про його права і обов'язки та порядок здійснення донорської функції. Україні потрібно близько 2 млн донорів. До того ж не всі можуть здавати кров. Саме тому студенти можуть брати участь у волонтерських програмах, пов'язаних з донорством крові. Вони можуть допомагати в організації донорських акцій, адже не всі мають змогу допомагати матеріально, а донорство крові це дещо більше ніж кошти. Кров не купити, не забрати насильно, це те що віддається добровільно.

Донор несе велику відповідальність за якість своєї крові, тому завжди наголошується на тому, що перед тим, як подати заявку, необхідно спочатку прочитати про обмеження та «Пам'ятка донора крові». Якщо людина здорова і підходить за всіма критеріями, але не дотримується елементарних правил щодо

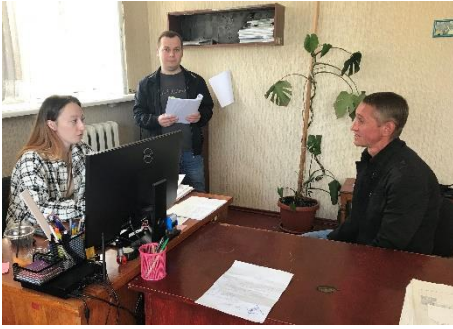
заборони вживання алкоголю, ліків або жирної їжі, тощо, така кров відбраковується, більше того, на це витрачається дорогоцінний час, як лікарів, так і хворих, які потребують термінового переливання.

В день давання крові та її компонентів, а також в день медичного обстеження працівник, який є або виявив бажання стати донором, звільняється від роботи на підприємстві, в установі, організації незалежно від форм власності із збереженням за ним середнього заробітку. Підставою для надання пільг є відповідні довідки, видані донору за місцем медичного обстеження чи давання крові та її компонентів.

Медичне обстеження донора перед здаванням крові та її компонентів і видача довідок про стан його здоров'я здійснюються безоплатно. Донору в порядку, встановленому законодавством, відшкодовується шкода, заподіяна йому ушкодженням здоров'я у зв'язку з виконанням донорської функції, з урахуванням додаткових витрат на лікування, посилене харчування та на інші заходи, спрямовані на його соціально-трудова та професійну реабілітацію.

З метою підвищення правової обізнаності суб'єктів пробації, **17 травня 2023 року** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів семінар на тему: «Протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні» для осіб, що засуджені до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. В умовах воєнного стану в Україні, масової евакуації та переміщення дітей, сімей з дітьми з населених пунктів, де ведуться активні бойові дії, значно зростає загроза життю та здоров'ю, а також ризик вчинення різних форм жорстокого поводження, адміністративних чи кримінальних правопорушень. Під час воєнного стану сексуальне та гендерне насильство застосовується для деморалізації мирного населення. Воно означає зґвалтування або будь-який інший напад сексуального характеру, вчинений стосовно жінок, чоловіків або дітей. Його наслідки можуть бути жорстокими та полягати у сильному фізичному та психологічному впливі на жертв та інших свідків. Зґвалтування та інші форми сексуального насильства, скоєні під час війни, належать до воєнних злочинів, що розглядаються Міжнародним кримінальним судом, який наразі збирає докази та здійснює розслідування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, вчинених в Україні. Постраждалі від сексуального та гендерного насильства мають право на медичну, психологічну та правову допомогу.

14 червня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової Оленою Олійник проведено захід з нагоди відзначення 14 червня Всесвітнього дня донора крові в приміщенні Амбулаторії ЗПСМ №2 КНП «Звенигородський центр первинної медико-санітарної допомоги» прочитано лекцію медичним працівникам на тему: «Популяризація та розвиток донорства крові».

Під час заходу, юрист розповіла, що відповідно Закону України «Про безпеку та якість крові та компонентів крові» від 30 вересня 2020 року № 931-ІХ закріплює гарантії прав донора крові та компонентів крові.

Донором може бути будь-який дієздатний громадянин України віком від 18 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає протипоказань, визначених МОЗ України.

Взяття крові та (або) її компонентів у донора дозволяється лише за умови, що здоров'ю донора не буде заподіяно шкоди.

Відзначено, що донорство крові є важливою частиною системи охорони здоров'я кожної країни.

Донорська кров, її компоненти і препарати вкрай необхідні:

- пологовим будинкам;
- для компенсації крововтрат породіть під час складних пологів;
- військовим шпиталям;
- кров постійно потрібна хлопцям і дівчатам, які захищають нас на сході країни;
- хірургічним відділенням;
- переливання компонентів крові є невід'ємною складовою хірургічних операцій;
- опіковим центрам;
- потрібні постійні трансфузії плазми як основної рідини, що допомагає відновитися після опіків різного ступеня;
- онкологічним відділенням;
- дитина, яка лікується від онкозахворювання, потребує близько 40 донорів протягом всього лікування;

Кров та її компоненти потрібні:

- пацієнтам, які мають захворювання крові (анемія, гемофілія та інші);
- людям із хронічними недугами, для яких компоненти крові є життєво необхідними;

- жертвам серйозних аварій, нещасних випадків, стихійних лих тощо.

Обговорено, що таке безоплатна правова допомога, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

12 квітня завідувач сектору «Корсунь – Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия разом з керівником відділу соцзахисту Корсунь-Шевченківської міської ради Русланою Захарченко, провів правопросвітницький захід для відвідувачів Корсунь-Шевченківської міської ради на тему «Забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Присутнім громадянам розповіли про нормативно-правові акти, які регулюють додержання рівності прав і основоположних свобод людей з інвалідністю. Міжнародне та українське законодавство, котре закріплює механізми недопущення дискримінації за ознакою інвалідності та визначає відповідальність за його порушення. Та наголосили, що вимогами Конвенції забороняється дискримінація за ознакою інвалідності стосовно всіх питань, які стосуються всіх форм зайнятості, зокрема умов прийому на роботу, наймання та зайнятості, збереження роботи, просування по службі та безпечних і здорових умов праці; впроваджується захист прав осіб з інвалідністю нарівні з іншими на справедливій й сприятливій умові праці, зокрема рівні можливості й рівну винагороду за працю рівної цінності, безпечні та здорові умови праці, зокрема захист від домагань, та задоволення скарг; здійснюється розширення на ринку праці можливостей для працевлаштування осіб з інвалідністю та просування їх по службі, а також надання допомоги в пошуку, отриманні, збереженні та відновленні роботи та інше. Так, ратифікувавши у 2009 році Конвенцію про права осіб з інвалідністю, наша держава взяла на себе зобов'язання забезпечувати й заохочувати повну реалізацію всіх прав людини й основоположних свобод усіма особами з інвалідністю без будь-якої дискримінації за ознакою інвалідності. Статтею 161 Кримінального кодексу України передбачена відповідальність за дискримінацію. Зазначається, що за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками існує кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС передбачає дотримання відповідних європейських стандартів у сфері забезпечення прав людей з інвалідністю, зокрема в сфері охорони здоров'я, освіти, працевлаштування, надання послуг тощо, а також впровадження нових підходів до вирішення проблемних питань цієї категорії громадян.

Захист прав осіб з інвалідністю, а також запобігання та протидія дискримінації за ознакою інвалідності перебуває на постійному контролі держави.

Незважаючи на нелегкі умови, люди з інвалідністю готові на будь-якому фронті захищати нашу Батьківщину та наближати нашу Перемогу.

17 травня 2023 року у приміщенні Городищенської дитячої школи мистецтв ім. С.С. Гулака-Артемівського Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено захід на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Під час заходу відзначено, що правова освіта здатна попередити окремі життєві трагедії, що виникають через незнання законів. Особливо це важливо для неповнолітніх. Але якщо ж дитина таки переступила межу закону, зараз у неї з'явився шанс виправити цю помилку. Цей шанс надає відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення. Неповнолітні нерідко вдаються до правопорушень під негативним впливом найближчого оточення. І це мікросередовище вимагає від дитини довести свою приналежність до нього, вчинивши якийсь негарний вчинок. Інколи цей необачний вчинок може зіпсувати дитині все життя. А відновне правосуддя – це сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Головним тут є врахування балансу інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Адже далеко не завжди суворе покарання є запорукою виправлення людини.

Відзначено, що програма відновне правосуддя застосовується за чотирьох умов:

1. наявність потерпілої сторони (фізичної або юридичної особи);
2. якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення злочину;
4. і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Продовжувати навчання у школах та інших навчальних закладах.

З усіма неповнолітніми, які беруть участь у програмі з відновного правосуддя, працюють професійні психологи. Фахівці складають психологічні портрети цих дітей. Після цього призначаються заходи, направлені на ресоціалізацію неповнолітніх.

А, якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, то має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Обговорено, що таке безоплатна правова допомога, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

14 червня в Україні традиційно відзначається Всесвітній день донора крові. Із початком розв'язаної Росією повномасштабної війни в Україні зросла потреба у донорській крові. Особливо така потреба відчутна на прифронтових ділянках, де немає заготівлі крові. До щоденних потреб важкохворих пацієнтів, які потребують донорської крові незалежно від ситуації в країні, додалися також потреби фронту. Донорської крові потребує велика кількість поранених військових, значне число постраждалого цивільного населення внаслідок воєнних дій росії.

Саме **14 червня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела вуличне інформування населення міста Кам'янка на тему: «Популяризація та розвиток донорства крові».

Закон України «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» від 30.09.2020 № 931-ІХ закріплює гарантії прав донора крові та компонентів крові.

На сьогоднішній день донори крові та її компонентів мають право на: звільнення від роботи та навчання в день медичного обстеження та/або донації крові, зі збереження середнього заробітку за рахунок роботодавця; додатковий

вихідний день після кожного разу донації крові чи її компонентів, зі збереження середнього заробітку за рахунок роботодавця.

13 квітня головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в бібліотеці КЗ «Центр культури і дозвілля» Шполянської міської ради для жителів Шполянської ОТГ на тему: «Відповідальність за ст. 40 Кримінального кодексу України». Метою заходу було надати роз'яснення, - що таке фізичний та психологічний примус.

Також присутнім додатково роз'яснено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги та надані друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

17 травня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в бібліотеці КЗ «Центр культури і дозвілля» Шполянської міської ради ОТГ з відвідувачами тематичної виставки на тему: «Протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні». Метою заходу було надати роз'яснення, що сексуальне насильство, що вчиняється під час збройного конфлікту, вважається міжнародним злочином відповідно до норм міжнародного кримінального права і не має терміну давності, що за скоєння таких злочинів передбачено кримінальну відповідальність фізичних осіб на національному та міжнародному рівнях. Для притягнення винних до відповідальності постраждалим необхідно правильно зафіксувати злочин, зберегти докази.

З нагоди відзначення Всесвітнього дня біженців **20 червня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела круглий стіл з працівниками ЦНАПу виконавчого комітету Кам'янської міської ради на тему: «Права біженців та осіб, які потребують додаткового захисту».

Відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011 № 3671-VI (далі – Закон) Україна надає захист іноземним громадянам і особам без громадянства, які його шукають на її території, шляхом: визнання біженцем; визнання особою, яка потребує додаткового захисту; визнання особами, які потребують тимчасового захисту.

Біженці (або утікачі) — особи, які внаслідок обґрунтованих побоювань стали жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань, перебувають за межами своєї країни та не можуть або не бажають користуватися захистом цієї країни внаслідок таких побоювань.

Особа, яка потребує додаткового захисту - особа, яка не є біженцем відповідно до Конвенції про статус біженців 1951 року і Протоколу щодо статусу біженців 1967 року та вищезазначеного Закону, але потребує захисту, оскільки така особа змушена була прибути в Україну або залишитися в Україні внаслідок загрози її життю, безпеці чи свободі в країні походження через побоювання застосування щодо неї смертної кари або виконання вироку про смертну кару чи тортур, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання або загальнопоширеного насильства в ситуаціях міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту чи систематичного порушення прав людини і не може чи не бажає повернутися до такої країни внаслідок зазначених побоювань.

Відповідно до статті 14 Закону особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім випадків, установлених Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України

Біженці та особи, які потребують додаткового захисту мають такі права на:

- пересування, вільний вибір місця проживання, вільне залишення території України, крім обмежень, встановлених законом;
- працю;
- провадження підприємницької діяльності, не забороненої законом;
- охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування;
- відпочинок;
- освіту;
- свободу світогляду і віросповідання;
- направлення індивідуальних чи колективних письмових звернень або особисте звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб цих органів;
 - володіння, користування і розпорядження своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності;
 - оскарження до суду рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб;
 - звернення за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
 - безоплатну правову допомогу в установленому порядку.
 - права у шлюбних та сімейних відносинах
 - право на одержання грошової допомоги, пенсії та інших видів соціального забезпечення в порядку, встановленому законодавством України, та користування житлом, наданим у місці проживання (стаття 15 Закону).

13 квітня головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник в приміщенні Звенигородської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості організувала засідання круглого столу за участі директора Звенигородської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості Андрія Федоренка та провідного юрисконсульта Звенигородської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості Ірини Коваль на тему: «Забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Під час заходу головний юрист розповіла, що особи з інвалідністю, мають рівні права, а саме: громадянські, культурні, економічні, політичні і соціальні права. Серед них наступні: -рівність перед законом без дискримінації; -право на життя, свободу і безпеку особи; -рівність перед законом і в правових можливостях; -свобода від тортур; -свобода від експлуатації, насильства і наруги; -право на фізичну і психічну недоторканість;-свобода пересування і громадянства; -

право на життя в спільноті; -право на достатній життєвий рівень; -право на участь в політичному і суспільному житті; -право на участь в культурному житті; -свобода висловлювання думок і переконань. Основоположними принципами щодо осіб з інвалідністю є принципи рівності та недискримінації. Принципи рівності та недискримінації закріплені в статтях 21 та 24 Конституції України, згідно з якими усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах, мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, а надання привілеїв чи обмежень за будь-якими ознаками заборонено. З основоположних прав, закріплених у Конституції України, можна виокремити право на правовий захист (ст. 55) та правову допомогу (ст. 59КУ).

Крім того, особи з інвалідністю на рівні з іншими мають право звертатись до державних (у тому числі, судових органів) та громадських інституцій за захистом своїх прав та інтересів, а також користуватися захистом закону та відстоювати свої інтереси на рівній основі з іншими громадянами.

Також учасникам круглого столу роз'яснено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги та надані друковані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

17 травня 2023 року в рамках програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия разом працівниками Корсунь-Шевченківського РВ ДП «Черкаський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» провели круглий присвячений темі «Спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану». Під час заходу також надавали консультації відвідувачам даної установи.

З початку війни законодавцем було запроваджено зміни до строку прийняття спадщини під час воєнного стану. Так, перебіг строку для прийняття спадщини або відмови від її прийняття зупиняється на час дії воєнного стану, але не більше ніж на 4 місяці. Тобто до загальних 6 місяців на прийняття спадщини додається ще 4 місяці, загалом 10 місяців (але у разі припинення або скасування воєнного стану строк для прийняття (відмови від) спадщини може бути меншим ніж 10 місяців.

Також учасники заходу розглянули ряд питань, що стосуються порядку оформлення свідоцтва про право на спадщину, переліку нотаріусів, до яких потрібно звернутися, щоб відкрити спадщину, подання заяви про прийняття спадщини за кордоном (у випадку, якщо на території України відкрилася

спадщина, право на яку має особа, що виїхала за кордон, така особа може звернутися до посольства/консульства України у державі її перебування та засвідчити свій підпис на заяві про прийняття спадщини). Обговорили також питання посвідчення заповітів в умовах воєнного стану та посвідчення спадкового договору під час воєнного стану, а також функціонування реєстрів, необхідних у процедурі спадкування (спадковий реєстр)

Варто зазначити, що сфера спадкування зазнала змін у реаліях війни, що направлені на максимальне забезпечення прав та інтересів громадян. При цьому, не зважаючи на те, що строки на прийняття спадщини наразі подовжено, не слід зволікати із оформленням спадщини. Окрім того, доцільно ще за життя подбати про упорядкування усіх питань, пов'язаних із спадщиною, що можливо за допомогою заповіту, спадкового договору. Зазначене уможливить спрощення врегулювання майнових питань після смерті спадкодавця та мінімізації судових спорів між спадкоємцями.

Під час круглого столу учасники заходу також уточнили деякі проблемні питання, зокрема, які виникають при реєстрації права власності чи оренди на земельну ділянку в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, а також поінформували присутніх про можливість скористатися послугами Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги, звернувшись особисто або зателефонувавши на безкоштовний номер системи безоплатної правової допомоги.

Для багатьох країн світу, як і для України, дедалі актуальнішою стає проблема біженців.

Це пов'язано з існуванням у низці держав «гарячих точок», воєнними діями, нестабільністю політичних режимів, голодом, стихійним лихом тощо.

Основною формою надання захисту іноземним громадянам в Україні є визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

В Україні правовий статус біженців регулюється Законом України від 08 липня 2011 року № 3671-VI «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». Тут визначається порядок регулювання суспільних відносин у сфері визнання особи біженцем, особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, втрати та позбавлення цього статусу, а також встановлення правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового захисту і яким надано тимчасовий захист в Україні.

Тому, на сьогодні питання щодо дотримання нашою державою міжнародних стандартів забезпечення та захисту прав і свобод осіб цієї категорії, є досить актуальним.

21 червня 2023 року завідувачем сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Кривошия Олегом проведено вуличне інформування серед населення міста Корсунь-Шевченківський на тему «Права біженців та осіб, які потребують додаткового захисту» яка стосується правового забезпечення життєдіяльності біженці в Україні. Також було роз'яснено можливість отримати правову допомогу звернувшись до бюро правової.

13 квітня у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Забезпечення прав людей з інвалідністю на рівність та недискримінацію».

Під час лекції присутніх проінформовано, що Законом «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» встановлено, що особою з інвалідністю є особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист.

Усі члени суспільства, у тому числі й особи з інвалідністю, мають рівні права, такі як громадянські, культурні, економічні, політичні і соціальні. Важливим є забезпечення та дотримання прав людей, а саме: рівність перед законом без дискримінації; право на життя, свободу і безпеку особи; рівність перед законом і в правових можливостях; свобода пересування і громадянства; право на достатній життєвий рівень та інші.

Всі особи з інвалідністю мають право на свободу від дискримінації у здійсненні їх прав. Це включає право на свободу від дискримінації за ознакою інвалідності, а також по будь-яким іншим ознакам, таким, як раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні або інші переконання, національне або соціальне походження, майнове становище або інше положення.

Юрист розповіла, яким чином здійснюється захист прав осіб з інвалідністю, а саме: за допомогою законодавчих, адміністративних та інших

заходів, направлених на заохочення прав людей з інвалідністю; зупинення будь-якої практики відносно порушення прав людей з інвалідністю; забезпечення доступу до інформації про допоміжні технології для людей з інвалідністю, окрім цього, для осіб з інвалідністю передбачається регулярне санаторно-курортне лікування, протезування, забезпечення спецавтомобілями, безкоштовні або за пільговими цінами ліки, а також чимало пільг щодо побутового, торгового, медичного, транспортного обслуговування та працевлаштування.

Наприкінці лекції головний юрист проінформувала присутніх про безоплатну правову допомогу, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, роздала друковані матеріали з контактною інформацією системи БВПД та наголосила, що в разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень з будь-яких правових питань, вони завжди можуть звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

17 травня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела вуличне інформування населення м. Кам'янка на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

В більшості випадків неповнолітні вчиняють злочини через незнання законодавства та задля ствердження себе у певному колі знайомих. Враховуючи такі аспекти, та беручи до уваги момент, що суворе покарання не завжди є запорукою виправлення неповнолітнього було впроваджено Програму відновлення для неповнолітніх, яка являє собою сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів.

Для застосування Програми повинні бути такі умови:

1. наявність потерпілої сторони;
2. неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення правопорушення;
4. наявність згоди неповнолітнього та потерпілого на участь у програмі.

Дана програма являється методом примирення неповнолітнього правопорушника з потерпілим, який дозволяє дітям, що допустили помилку продовжувати навчатися у навчальних закладах та не розлучатися з близькими.

Але не варто вважати, що відновне правосуддя – це спосіб уникнути відповідальності, навпаки це інструмент для глибокого усвідомлення наслідків злочину та спроби виправити ситуацію.

21 червня 2023 року у приміщенні Черкаського районного сектору № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ірина Токарь взяла участь в засіданні круглого столу, щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дії, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

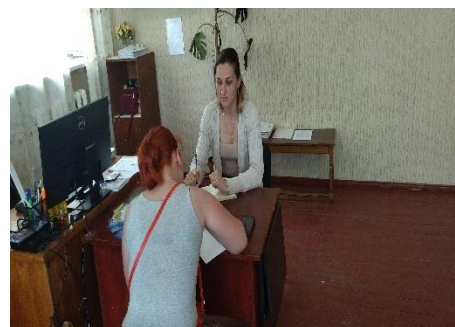
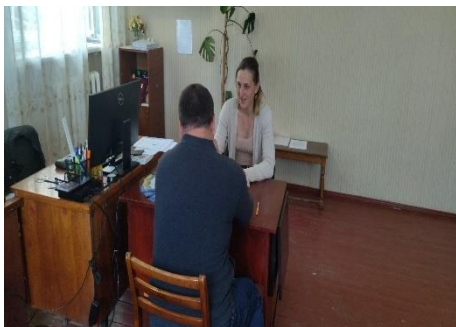
Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного

примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

21 квітня 2023 року помічником юриста сектору «Смілянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Таїсією Коберник проведено інформаційну лекцію на тему: «Права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», слухачами лекції були учні 5 класу Смілянського НВК «Загальноосвітня школа I ступеня – гімназія ім. В.Г. Сенатора».

На лекції учні 5 класу дізналися, що діти, які внаслідок смерті батьків, позбавлення батьків батьківських прав, хвороби батьків чи з інших причин залишилися без батьківського піклування вважаються сиротами та мають право на особливий захист і допомогу з боку держави. Помічник юриста акцентувала увагу учнів саме на правах дітей – сиріт, які навчаються. Та розповіла, що діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які навчаються, мають право на:

- повне державне забезпечення в навчальних закладах (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, віком до 18 років та особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, при продовженні навчання до 23 років або до закінчення відповідних навчальних закладів);
- виплату соціальної стипендії в порядку та розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України та виплату 100% заробітної плати, яка нарахована в період виробничого навчання та виробничої практики;
- виплату щорічної допомоги для придбання навчальної літератури в розмірі не менше трьох місячних соціальних стипендій, посадових окладів, які їм призначені. Виплата зазначеної допомоги здійснюється протягом 30 днів після початку навчального року за рахунок коштів, що передбачаються для навчальних закладів у відповідних бюджетах;
- збереження на весь період академічної відпустки (при наданні академічної відпустки за медичним висновком) повного державного забезпечення та виплату стипендії. Навчальний заклад сприяє організації їх лікування;

- забезпечення випускників навчальних закладів за рахунок навчального закладу або відповідної установи у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, одягом і взуттям, а також одноразовою грошовою допомогою в розмірі не менше шести прожиткових мінімумів для осіб відповідного віку. Нормативи забезпечення одягом і взуттям затверджуються Кабінетом Міністрів України. За бажанням випускників навчальних закладів їм може бути видана грошова компенсація в розмірі, необхідному для придбання одягу і взуття. Відповідно до частини третьої статті 52 Конституції України утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу.

Підсумовуючи лекцію, помічник юриста зазначила, що держава, в особі відповідних її органів, дбає про захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та наголосила на тому, що в першу чергу про захист прав дітей мають дбати саме їх батьки, які повинні докладати всіх зусиль, щоб їх діти не опинилися в тій життєвій ситуації, коли вони на законних підставах будуть відноситися до категорії дітей, позбавлених батьківського піклування. Адже, ані турбота держави, а ні її окремих представників, не замінить дитині сімейного виховання, батьківського піклування та турботи, які є такими невід'ємними складовими для формування її особистості.

Учні уважно слухали лекцію, а прослухавши – активно відповідали на запитання помічника юриста та зі свого боку теж задавали багато запитань стосовно цієї теми. По завершенню – подякували за проведений захід.

17 травня 2023 року головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник провела захід бенефіціарам в приміщенні Звенигородської районної організації Товариства Червоного Хреста на тему: «Протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні».

Під час заходу, юрист розповіла, що відповідно до статті 153 Кримінального кодексу України, за вчинення будь-яких насильницьких дій сексуального характеру, не пов'язаних із проникненням в тіло іншої особи, без добровільної згоди потерпілої особи (сексуальне насильство) карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Сексуальне насильство, вчинене повторно або особою, яка раніше вчинила будь-яке із кримінальних правопорушень, а саме зґвалтування, примушування до вступу в статевий зв'язок, вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, або вчинення таких діянь щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у

сімейних або близьких відносинах, або щодо особи у зв'язку з виконанням цією особою службового, професійного або громадського обов'язку, або щодо жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності, – карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Сексуальне насильство, вчинене групою осіб, або сексуальне насильство щодо неповнолітньої особи -карається позбавленням волі на строк від п'яти до семи років. Дії, перелічені вище, які вчинені щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років, незалежно від її добровільної згоди – караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

За сексуальне насильство, яке спричинило тяжкі наслідки, винні особи позбавляються волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років. Також, учасникам заходу надані друквані інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

21 червня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією КРИКУН проведено засідання круглого столу з фахівцями на тему: «Права біженців та осіб, які потребують додаткового захисту».

Під час заходу присутніх повідомлено, що біженець – особа, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань.

Права біженців в Україні визначені Конституцією України, Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», Конвенцією ООН про статус біженців.

Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» передбачено, що особа, стосовно якої прийнято рішення

про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, має право на:

- тимчасове працевлаштування, навчання, медичну допомогу;
- проживання у родичів, у готелі, піднаймання житлового приміщення або користування житлом, наданим у пункті тимчасового розміщення біженців;
- безоплатну правову допомогу;
- конфіденційне листування з УВКБ ООН та право на відвідання співробітниками УВКБ ООН;
- інші права, передбачені Конституцією та законами України для іноземців та осіб без громадянства, які законно перебувають на території України.

Особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім випадків, установлених Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Отже, права та обов'язки біженців у законодавстві України закріплені належним чином згідно до міжнародно-правових стандартів, а основна проблема у сучасній Україні — у дотриманні законодавства про права біженців. Нерідко ця категорія фізичних осіб зустрічається з труднощами у зв'язку з реєстрацією за місцем проживання, одержання постійного або тимчасового житла, працевлаштування на новому місці проживання. Є труднощі з медичним обслуговуванням і пенсійним забезпеченням. Тому подальше вдосконалення чинного законодавства має бути спрямоване не тільки на конкретизацію окремих положень в законодавстві, але на посилення гарантій статусу біженців.

У сфері прав та обов'язків біженців в Україні існує ще цілий ряд проблем, зокрема: відсутність концепції міграційної політики в Україні; єдиних підходів щодо надання статусу біженця вимушеним переселенцям з одного й того ж регіону; недосконала інфраструктура пунктів тимчасового розміщення біженців в Україні; потреба вдосконалення гарантій реалізації прав біженців в Україні.

Тому, основними перспективами розвитку прав та обов'язків біженців в Україні мають бути вдосконалення гарантій реалізації прав біженців; удосконалення механізму захисту їхніх прав; розширення прав та обов'язків; імплементація у національне законодавство провідних міжнародних стандартів у цій сфері.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД

На початку кожного місяця заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги складається та надсилається хроніка успішних справ адвокатів по захисту прав суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

Слід зазначити, що в період з 01.04.2023 по 30.06.2023 року відділом надання безоплатної правової допомоги було опрацьовано понад **5** актів по цивільним та адміністративним справам, за дорученнями, які були видані у 2017-2023 р.р. та частково здійснені виплати адвокатам за відзвітовану роботу.

13 квітня 2023 року в приміщенні Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Наталією Мамоною організовано робочу зустріч з адвокатом Геннадієм Кочетковим. Мета робочої зустрічі – обговорення проблемних питань, пов'язаних із вчасним звітуванням задля отримання винагороди за виконану роботу.

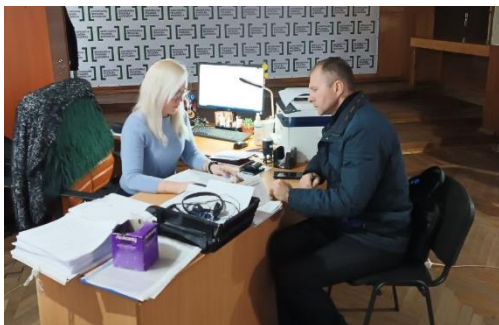
Заступником начальника відділу надання безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги вжито заходів для вчасного звітування адвокатами, шляхом особистих виїздів до адвокатів та допомоги у складанні актів надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги було проведено бесіду з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу та наголошено на необхідності надання якісної правової допомоги клієнтам.

06 червня 2023 року в приміщенні Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Наталією Мамоною організовано робочу зустріч з адвокатом Геннадієм Кочетковим. Мета робочої зустрічі – обговорення проблемних питань, пов'язаних із вчасним звітуванням для отримання винагороди за виконану роботу.

Заступником начальника відділу надання безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги вжито заходів для вчасного звітування адвокатами, шляхом особистих виїздів до адвокатів та допомоги у складанні актів надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги постійно проводяться бесіди з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу та наголошено на необхідності надання якісної правової допомоги клієнтам.

[1.3.] Децентралізація системи БПД

За **II квартал 2023 року** Смілянським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги було систематично проведено “Skype” наради з працівниками бюро правової допомоги. На нарадах були обговорені основні питання організації роботи Смілянського МЦ з надання БВПД, а також проводилися навчання успішних справ та судових практик в вирішенні тих чи інших спорів. З метою якісного виконання завдань, покладених на бюро правової допомоги Центром протягом звітнього періоду проведено ряд заходів щодо моніторингу діяльності відповідних відділів. В ході моніторингів працівники бюро правової допомоги отримали рекомендації щодо удосконалення напрямків роботи. Також Центром створено мережу дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги на базі партнерів, які забезпечили належні умови для прийому громадян працівниками Центру.

За період з **01.04.2023 по 30.06.2023 року** місцевим центром з надання БВПД та бюро правової допомоги, що є його відокремленими структурними підрозділами, було зареєстровано **_1165_** звернень клієнтів, **_1165_** особам було надано правову консультацію, **_70_** із них написали письмову заяву про надання БВПД

№ з/п	Найменування відділу МЦ	Кількість зареєстрованих звернень	Кількість наданих правових консультацій	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД
1	Відділ безоплатної правової допомоги	50	50	8
2	Смілянське бюро	155	155	20
3	Кам'янське Бюро	196	196	6
4	Городищенське Бюро	117	117	2
5	Шполянське Бюро	119	119	14
6	Звенигородське Бюро	315	315	14
7	Корсунь-Шевченківське Бюро	213	213	6
....	Разом по МЦ	1165	1165	70

В результаті розгляду письмових заяв про надання БВПД, було прийнято **70** рішень про надання БВПД та надано **25** доручень адвокатам та **45** наказів штатним працівниками (представництво клієнта в суді або оформлення процесуальних документів). По **0** письмовому зверненню було надано відмову у наданні БВПД.

В звітному кварталі клієнти зверталися частіше з наступних питань: іншого цивільного права **177** (**15%**), з питань виконання судових рішень **33** (**3%**), земельного **164** (**14%**), сімейного **223** (**19%**), соціального забезпечення **104** (**9%**), з інших питань **70** (**6%**), спадкового **115** (**10%**), адміністративного **88** (**8%**), договірною **25** (**2%**), житлового **91** (**8%**), трудового **75** (**6%**).

Щодо клієнтів, яким було надано БВПД, то за **II** квартал **2023** року найбільше позитивних рішень було прийнято по малозабезпеченим особам (середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму) **43** (**61%**), (ветеранам війни **3** (**4%**), інвалідам **5** (**7%**), внутрішньо переміщеним особам **13** (**19%**), особи, які мають статус свідків/потерпілих у кримінальних провадженнях **3** (**4%**), діти **2** (**3%**), постраждали від домашнього насильства **1** (**2%**).

Крім цього, місцевим центром в тому числі бюро правової допомоги за **II** квартал **2023** рік було:

- здійснено **11** виїздів мобільних пунктів та забезпечено діяльність **22** дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги;

- загальна кількість осіб, яка звернулася за отриманням консультації та роз'яснень під час виїздів мобільних та діяльності дистанційних консультаційних пунктів склала **287** осіб, в тому числі **114** осіб звернулися за отриманням правових консультацій та роз'яснень до мобільних консультаційних пунктів та **173** осіб до дистанційних пунктів доступу до БПД;

- надано методичну допомогу **14** органам місцевого самоврядування та установам - провайдером БПД (громадським організаціям, волонтерським рухам, юридичним особам приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги;

- проведено **117** правопросвітницьких заходів;

- розміщено у ЗМІ **276** інформаційних матеріалів з питань надання БПД;

- надано **1** клієнтам доступ до електронних сервісів Мін'юсту.

№ з/п	Найменування МЦ та Бюро	Кількість здійснених виїздів мобільних пунктів/осіб, що отримали правову допомогу	Кількість діючих дистанційних пунктів/осіб, що отримали правову допомогу	Кількість ОМС та установ - провайдерів БПД, яким надано методичну допомогу	Кількість проведених правопросвітницьких заходів	Кількість клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів МЮ	Кількість інформаційних матеріалів, розміщених у ЗМІ
1	Разом по МЦ, в тому числі:	11/114	22/173	14	117	1	276
2	Кам'янське Бюро	3/23	2/16	3	22	1	16
3	Городищенське Бюро	3/30	4/16	2	21	0	24
4	Шполянське Бюро	1/8	1/5	0	18	0	8
5	Звенигородське Бюро	3/45	7/60	4	20	0	11
6	Корсунь-Шевченківське Бюро	1/8	3/23	0	20	0	11